

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsak četrtek.
Cena: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 8.—, inozemstvo
Din 64.—

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5

Telefon Interurban 113

Cena inseratov: cela
stran Din 1400.—, pol stra-
ni Din 700.—, četrt strani
Din 350.—. Mali oglasi be-
seda Din 1.—, stalnim popust

Ob smrti Štefana Radiča

Ob Radičevem mrtvaškem odru.

V sredo zvečer ob 8. uri je umrl v svoji vili v Zagrebu vodja Hrvatov g. Štefan Radič. V četrtek zjutraj je dospela v Radičevo vilo sodna komisija, ki je ugotovila vzrok smrti, kar je velike važnosti za preiskavo Puniše Račiča glede uboja. V komisiji so bili poleg zastopnikov sodišča tudi zdravniki. Po raztelesenju so Radičevo truplo balzamirali in je bilo izdano sledeče obvestilo:

»Smrt je nastopila radi slabosti kot posledica močnega omaščenja srca. Nadalje kot posledica sladkorne bolezni, ki se je ojačala po zadobljenih poškodbah. Gnojna vnetja, ki bi izvirala od zadobljene rane zaradi strele, se v trebuhu niso našla. Trebušna votlina je čista. Rana, ki jo je prizadjal strel, se je po izvršeni operaciji zacelila. S te strani ni bilo neposrednih posledic. Pač pa so posledice posredne. Na eni strani dobljena rana, na drugi strani operacija sta poslabšali stanje, tako da je končno radi slabosti srca nastopila — smrt.«

V četrtek popoldne so prenesli Radičevo truplo iz njegove vile v Seljački dom na Zrinjevcu, kjer so ga položili na mrtvaški oder v slovesno okrašeni dvorani. Od tod se je vršil tudi slovesni pogreb v nedeljo, ob 10. uri dopoldne.

Ko so zvedeli za Radičevo smrt v Beogradu, je poslal ministrski predsednik dr. Anton Korošec v imenu vlade Radičevi rodbini sožalno brzojavko.

V ministrski sobi narodne skupščine v Beogradu se je vršila pred skupščinsko sejo seja vlade. Ministrski predsednik dr. Korošec je objavil Radičevo smrt in se spominjal v toplih besedah pokojnika. Izdalo se je povelje, da se razobesijo na dr-

žavnih poslopjih žalne zastave. Prosvetni minister je izdal nalog, da se morajo razobesiti tudi na vseh šolskih poslopjih žalne zastave.

Naš Jugoslov. klub je imel v četrtek žalno sejo, na kateri je govoril o pokojniku klubov podpredsednik g. Anton Sušnik. Klub je poslal nato dve žalni brzojavki in sicer Radičevi soprogi in vodstvu Hrvatske seljačke stranke.

Sožalja so nadalje poslali vsi parlamentarni klubi, beograjska občina itd. V znak žalosti je bila na poslopiju narodne skupščine razobešena žalna zastava.

Vlada je sklenila, da se pokoplje Radiča na državne stroške. Poslovni odbor Hrvatske seljačke koalicije je pa odklonil na posebni seji to vladino ponudbo in izjavil, da se ne želi, da bi se udeležili pogreba niti zastopniki vlade in narodne skupščine, niti zastopniki strank vladne večine.

O poteku pogreba in njegovi udeležbi poročamo na drugem mestu.

Nekaj iz Radičevega življenja.

Že v oznanilu o Radičevi smrti v zadnji številki smo objavili nekaj podatkov iz Radičevega življenja in preteklosti. Naše zadnje kratko poročilo hočemo tokrat izpopolniti:

Radič se je rodil kot sin kmečkih staršev dne 11. junija 1871 v Trebarjevem pri Siseku. Po končani gimnaziji v Zagrebu je študiral v Moskvi, Pragi in Parizu modroslovje ter politične vede. Na svojih pogostih potovanjih, posebno v Rusijo in Češko, je prišel v stik s številnimi borci za vseslovanske ideje. Te ideje je potem zastopal v svoji domovini in sicer kot sotrudnik pri »Slovenskem domu« in kot političen govornik. Radič je obvladal kakih deset jezikov. V Zagrebu je otvoril malo knjigarno in papirno trgovino.

Njegovo politično delovanje ga je

spravilo večkrat v ječo, tako da je sedel v njej skupno skoro deset let. Koncem leta 1904 je Štefan Radič ustanovil s svojim bratom Antonom Hrvatsko kmečko stranko, ki jo je po Antonovi smrti vodil sam.

Po svetovni vojni je Radič najprej ljuto napadal boljše vizem in odklanjal kraljevino SHS. V ustavotvorno skupščino je pripeljal 50 poslancev. Ob volitvah leta 1923 pa že 70. Da bi dosegel svoj političen višek, je poizkušal z inozemsko pomočjo zanimati za hrvatsko vprašanje tuje države. Ko se je ta poskus izjalovil, je naročil klub, naj preneha z zanikanjem narodne skupščine, sam pa je šel iz Londona v Moskvo, kjer je dosegel, da je bila njegova stranka sprejeta v kmetsko internacijo. To se je zgodilo spomladi leta 1924.

Šele po ustvaritvi vlade Ljube Davidoviča v poletju leta 1924 se je Štefan Radič vrnil v Zagreb. Namesto da bi Davidovičevo vlado na podlagi doseženega sporazuma podpiral, pa je razvil brezobzirno republikansko agitacijo, ki je dovedla do naglega padca te vlade. Novoimenovana Pašič-Pribičevićeva vlada je razpisala volitve. Na podlagi obznane je ta vlada razpustila Radičevo Hrvatsko republikansko stranko in vodstvo — zaprla. Radiča samega pa je po dolgem iskanju našla dne 6. januarja doma skritega in ga takoj zaprla.

Med tem se je uvedla sodna preiskava zaradi njegovih zvez z Moskvo. Pri volitvah dne 8. februarja 1925 je Radič dobil 69 poslancev. Te mandate je Pašič-Pribičevićeva vlada razveljavila. Radičev nečak Pavle Radič je dne 27. marca 1925 podal znano izjavo v skupščini, da Hrvatska republikanska stranka priznava ustavo. Nato so bili njeni mandati odobreni. Po pogajanjih sta Pašič in Radič sklenila dne 15. julija posebno pogodbo, po kateri se je Radičeva

stranka odpovedala dosedanjemu programu in vstopila v Pašičevo vlado.

Kmalu nato je bil tudi Štefan Radič izpuščen. V oktobru ga je kralj sprejel v avdijenco, v novembru pa je vstopil v vlado kot prosvetni minister. V letu 1926 je prišlo med radikalno in Radičevo stranko do ostrih napetosti, zaradi katerih je Radičeva stranka zopet zapustila vlado in prešla v opozicijo. Pa zadnjih volitvah se je Radič združil s Pribičevičem v kmetsko demokratsko koalicio.

POLITIČNI RAZGOVORI

»Radič je umrl«, tako so načeli naši znanci svoj političen razgovor preteklo nedeljo.

»Bog mu daj večni mir in pokoj«, so dodjali vsi, ker Slovenci so vajeni tako voščiti, če izvejo, da je kdo umrl, pa naj bo kdorkoli.

»Radič je mrtev«, je prvi povzel besedo naš gospodar. »O mrtvih, tako se splošno reče, naj se ne govori kakor samo dobro. Tudi mi danes opustimo vsako sodbo nad Radičem, ker sedaj nismo več poklicani, da ga še sodimo. Je druga stvar, ki je zelo važna: Kaj bodo sedaj Hrvatje?«

Molk je nastal v družbi. Nihče ni vedel, kaj bi naj na to rekel.

»Kaj ti meniš«, so se konečno zjediniли vsi na odgovor, ki pa je bil novo vprašanje. Gospodar je odgovoril:

»Teško je danes Hrvatom. Žalujejo. Radič je bil človek, ki jih je držal skup, kakor nas drži skup naš voditelj dr. Korošec. V seljački stranki nima Radič pravega naslednika. Predavec ali Maček ali Košutič se sicer imenujejo, ali Radiča ne bodo nadomestili. V Radičevo stranko je zadnji čas stopil dr. Trumbič, ki se rad predstavlja kot vodja hrvaške inteligence. V stranko je bil sicer sprejet, toda radičevci so se že naprej zavarovali, da bi dr. Trumbič prišel po njih za voditelja Hrvatov.«

»Kaj pa Pribičevič«, je vprašal župan, »zdi se mi, da hoče on biti politični dedič Radiča.«

»To je res«, je dejal gospodar, »Pribičevič hoče biti. Pretekli teden so hrvaški listi prinesli posebno reklamo za njega. Neki radičevski oblastni poslanec, nekoč demokrat, poziva Hrvat, naj ne beže od Pribičeviča, naj mu sledijo, on jih bo rešil. Že to dejstvo, da je Pribičevič dobil tako reklamo zase in to v času, ko je že umiral Radič, je zelo značilno. Sejam, ki jih imajo radičevci in demokrati, stalno predseduje Pribičevič!«

»Pa jih bo res on zajahal«, je bolj po domače povedal neki kmet v naši družbi.

»Je res nevarnost, da bo Pribičevič postal v celoti Radičev naslednik, ker on dokazuje sedaj Hrvatom, da sami

Po smrti in pogrebu.

Veliko je zanimanje v političnih krogih, kako in kaj bo sedaj z Radičevo stranko in z zvezo s Pribičevičem po Štefanovi smrti. Podpredsednik Seljačke stranke dr. Maček je izjavil, da ni zapustil pokojni nobene oporoke, ki bi označevala, kdo naj bo njegov naslednik in kaka naj bo politika hrvaškega naroda za slučaj, da bi dohitela Radiča smrt.

Nekateri vodilni Hrvati so sedaj še mnenja, da bi bil naslednik Štef. Radiča znani dalmatinski prvak dr.

nimajo več moža, ki bi jih naj vodil. Če se to zgodi, tedaj je politika hrvaškega naroda doživela največji polom.«

»Pa so Hrvatje res tako pozabljivi, da ne poznajo več Pribičeviča«, je ustavil besedo župan.

»Skoro moram reči, da so gluhi in slepi in ne čutijo nič, ako se zaupajo Pribičeviču. Pomislite, možje: Kdo je Hrvat tepel? Kdo jih je metal v ječo in med drugimi tudi rajnega Štefana Radiča? Kdo je ves narod hrvaški dal pod obznano? To je bil Pribičevič! In v zadnjem času: kdo je nahujskal Hrvat, da niso šli v vlado preje? Kdo je odgovoril v imenu Radiča, ki o tem kot bolnik ni vedel, da Hrvati nočejo niti predsedstva vlade? Kdo je sklical v Zagreb državne poslance Hrvaške na zborovanje? To vse je delal Pribičevič. Pribičevič se drži politično le s tem, da vzgaja — prepir med Srbi in Hrvati! Preje je hujskal Srbe zoper Hrvat, zdaj hujška Hrvat zoper Srbe. Pribičevič je oni zli duh za Hrvaško od začetka naše države in kdo more reči, da bo prišlo kaj dobrega, ako bi danes Hrvati res bili tako slepi in bi si Pribičeviča izvolili za — Radičevega naslednika!«

»Pa so se Pribičevič in vsi njegovi ljudje vendar poboljšali in zdaj resno mislijo«, je ugovarjal eden, da bi vsaj malo Hrvat zagovarjal, če bi res naredili to neumnost.

»Pribičevič in njegovi so vedno enaki in so nepoboljšljivi. To so spoznali radičevski oblastni poslanci v mariborski oblastni skupščini. Pri oni znani hrupni razpravi je med drugim dr. Ogrizek pokazal radičevskim poslancem »Orjuno« z dne 23. 7. t. l., ki je tri dni po onem umoru v narodni skupščini izšla. Ta »Orjuna«, ki je glasilo Pribičevičevih ljudi, piše, da je Radič sam ustvaril ozračje, ki ga je moral izčistiti strel! Kako so radičevski oblastni poslanci debelo gledali in niso hoteli verjeti, dokler se jim ni črno na belem pokazalo, da je res tako pisano. Zdaj so si to zabeležili in se dejali, da bodo o tem poročali voditelju in vodstvu stranke. »Orjuna« tu ni imela prav. Tak divji položaj je pripravil Pribičevič, Radič je bil le njegovo orožje. Vse, kar pa je naredil in povzročil,

Trumbič, ki se je vrnil šele pred dnevi zopet nazaj v klub KDK poslanec.

Veliko se govori tudi o Pribičeviču kot nasledniku, a so kar najbolj resni dvomi, da bi zamogel obdržati on to mesto in kot Srb voditi Hrvat, katere je svojčas tako preganjal, batinal in skušal zadušiti nasilnim potom vso hrvaško zgodovinsko znamenito prošlost.

Kako se bo razvila zadeva z Radičevim nasledstvom, to bodo pokazali že koj prvi dnevi po pogrebu rajnega Štefana.

je seveda javnost krivila Radiča in tudi Pribičeviča ljudje so ga v »Orjuni« obdolžili, da je on kriv žalostnega 20. junija. Pravi krivec, pravi hujškač pa danes stopa na prestol, ki ga je narod zaupal le Radiču in do zdaj še nikomur.«

»Pa ni nikogar, ki bi Hrvatom to dopovedal«, se je začudil naš dober mož, ki je bil dovzet za dobro besedo.

»Ti misliš, da bi bilo potrebno, da bi nekdo to Hrvatom dopovedal. Saj imaš prav! Samo eno je: Nas ne poslušajo. Ne verujem, če nas bodo sedaj Hrvatom bo zopet dana prilika, da pokažejo, ali so zreli za trezno in mirno politiko. Mi jim danes ne bomo nič rekli, sicer se zopet razburijo, mi počakamo, da vidimo, kako bodo napravili!«

»Eno jim pač želim«, je dejal župan, »da bi tega zla od Radiča ne podedovali, da bi, kakor se je njemu žal velikokrat zgodilo, ne zamudili pravih in ugodnih trenutkov, ki znaajo izpolniti želje Hrvaške, Slovenije in ostalih pokrajin države ter zadovoljiti ves narod v državi!«

»Imaš prav«, so dejali možje in se razšli, da v »Slov. Gospodarju« preberejo, kaj je kaj novega.

POLITIKA

V NAŠI DRŽAVI.

Radičeva smrt je zadela politično življenje v taki meri, da se ni izvršilo in ne razpravljalo dosti o čem drugem. NSS je izdala na hrvaški narod poseben proglas. Zelo je bilo vidno, da ta proglas ni podpisala zveza radičevcev in pribičevičevcev, niti predsednik Pribičevič, ampak samo radičevci.

Življenje v parlamentu je bilo do Radičeve smrti zelo živahno. Izjava vlade dr. Korošca je bila v razpravi. Za vladino večino je govoril dr. Hohnjec. Njegov govor je napravil na vse velik učinek in nihče mu ni ugovarjal. Osebnost proti dr. Korošču niso govorili niti poslanci iz opozicije, razven Petejana, socialista, ki ga pa

v parlamentu sploh nihče ne poslušal.

Puniša Račič izročen sodišču. Kakor je znano, uživajo narodni poslanci varnost pred sodnijo (imuniteto) in jih sodišče more soditi le, če to dovoli narodna skupščina. Narodna skupščina je izročila Puniša Račiča, kakor tudi še dva druga poslance, ki sta v tisti razbujenosti prigovarjala Račiču, kakor se jih obdolžuje, vendar še ni dokazano.

Bivši ministrski predsednik umrl. V Rogaški Slatini je umrl bivši ministrski predsednik Arahumovič. Prepeljan je bil v Beograd in pokopan z velikimi častmi.

Pogreb Ristovića — je bil velikanški. Ker se je bilo bati izgredev, je vlada vse potrebno že vnaprej ukrenila in se je pogreb izvršil v miru. Srbske organizacije pa so ta pogreb uporabile za manifestacijo srbske misli. — Opozicija po krivici dolži Ristovića, da je pripravljaj napad na Radića in Pribičevića, ker pri njem niso našli nobenih stvari, niti samokresa. Ta umor, ki je bil premišljen in izvršen nad človekom, ki ga je že čuvala policija, je še posebno obsojanja vreden. Inozemski listi pišejo, da se sedaj Zagreb pač ne more staviti več nad Beogradom. Zagrebška policija, tako sumijo hrvatski listi, bi pa naj bila zamenjana z orožništvom.

Zakon o državljanstvu sprejet. Kljub vednim razburljivim dogodkom v političnem življenju vlada kljub temu hiti z delom. Sprejet je državljanski zakon. Deset let je bilo treba čakati nanj in še-le vlada dr. Korošca ga je uveljavila, da imamo sedaj vsaj to zadevo z zakonom rešeno. — Pripravljeni so pe že tudi drugi zakoni, o drž. pravniki, dobrovoljcih, kmetiskem kreditu itd.

Če uradniki niso pošteti. V naših uradih je nekaj ljudi, ki so tako zagrizeni, da ne vedo, kaj bi počeli, ker je kat. duhovnik dr. Korošec ministrski predsednik. Ker si navzgor nič ne upajo, so si nekje, pa se še ne ve kje, dovolili pomoto, da slovenski duhovniki 1. avgusta niso dobili nobene plače. Res slučajna pomota.

★

V DRUGIH DRŽAVAH.

Roparji — gospodarji Grške. Na Grškem imajo volitve. Pa kaj so si izmislili roparji, katerih imajo na Grškem zelo veliko? Polovili so kandidate Vonizelosove vlade in so zahtevali, zanje 5 milijonov drahem. In vlada? — Štela je pet milijonov, da je rešila kandidate. Potem si je dala za program, da prežene roparje. So v drugih državah zelo čudne razmere!

Poljska in Litva se morata pobotati, tako naročilo sta prejeli od ve-

likih držav, ki so jima svoj čas dale posojilo. In tako bo mir med njima.

Nemci na Češkem postajajo vedno bolj močni in so strnili vse svoje organizacije, politične in gospodarske.

Italija hoče — veliko bojno brodovje in ni zaževljna s tem, da bi Francija in Anglija predpisovali, koliko brodovja sme imeti, zato se je uradno pritožila zoper Anglijo.

Japonska ni zadovoljna, da bi bil mir na Kitajskem. Znova je začela iskati vzrokov za spore, kar se ji bo najbrže res posrečilo in težko pričakovani mir zopet pokoplje.

Politični zločin v Mehiki izrabljajo vsi brezverci po svetu, češ, da so ga organizirali cerkveni krogi. Najpreje so našli nekega duhovnika, ki je maševal tisto jutro, ko je oni mladenič predsednika ustrelil. Ker njemu niso mogli nič dokazati, so začeli sumničiti neko redovnico, ki je daljna sorodnica morilčeva. Tudi tej ne morejo dokazati nikake krivice. Morilec sam tudi pravi, da ni nikdo sodeloval. Toda vse to ne pomeni nič za slovenske brezverce. Oni trdijo dalje, da je Cerkev sama organizirala umor. — Ko so omladinci v Zagrebu pretepli Ristovića in ga je eden nato ustrelil, mi nismo pisali, da je Pribičević ali Žerjav organiziral napad na Ristovića, čeprav so omladinci njihova organizacija (po naše orjuna). Če bi to napisali, bi storili isto, kar delajo liberalni listi v Sloveniji glede političnega umora v Mehiki.

In delo za mir? Rusija se je tudi izjavila, da bo pristopila h Kellogovi mirovni pogodbi. Bliža se 27. avgust, a to je čudno, da zunanji ministri vseh držav, ki bi bile najbolj upravičene, da pridejo, sporočajo, da ne morejo priti k podpisu osebno. Misel za svetovni mir se bo morala vreči med narode, ki bodo stvar sami uredili.

Zanimiv volilni boj je v Ameriki, kjer volijo predsednika Združenih držav. Geslo v tem boju je: ali suha ali mokra vlada. Suha vlada je tista, ki je zoper alkohol, mokra pa ona, ki je za vpeljavo alkohola. In kdo najhuje dela — zoper alkohol? Ne abstinenti, ampak trgovci z alkoholom, ker ga dražje prodajajo, če je prepovedan, kot bi ga pa sicer.

ZA NEDELJO

Za Samarijanom.

»Pojdi in stori tudi ti tako«, rekel je Kristus, ko je povedal priliko o usmiljenem Samarijanu. Da, ko bi v nas živelo veliko duha, ki je prešinjalo Samarijana! Veliko, ker je danes toliko potreba, ki bi jim bilo treba pomagati. Koliko je med nami revščine, pomanjkanja, bolezni! Vsak

mora to videti, saj zadevamo skoro pri vsakem koraku na to veliko bedo. A prezreti ne smemo še druge bede, ki postaja danes od dne do dne večja in hujša, to je pa nesreča duš.

Vidiš lahko, kako je med nami toliko duš pogreznjenih v greh in v strast. Če je vsak greh, vsaka strast, zabloda, slabost bolezni in smrt duše, kaka nesreča so ti grehi in strasti! In žalibog, koliko je danes ljudi, ki v svoji dušni sleposti smatrajo te zablode, to bolezen, to smrt duš za nekaj čisto navadnega, za pravilno življenje, da, celo za srečo človekovo. Koliko je še danes drugih, ki še čutijo nesrečo in žalost greha, pa drugega ne stori, kakor da leno pobesajo roke, obupujejo in govorijo: Saj človek ne more drugače! In koliko je danes že onih, ki polagoma izgubljajo, ali pa so že čisto izgubili zadnjo rešilno deščico iz te umazane, usodne povodnji, vero, ki bi jih še lahko pripeljala k tistemu, ki bi jih še mogel rešiti, h Kristusu, ki odjemlje grehe sveta!

Kako žalosten in grozen je ta pogled! Ko je gledal sv. Pavel tako dušno bedo svojih soljudi, je vzkliknil prevzet od svetega sočutja in usmiljenja: »Kdo omaguje, in jaz ne omagujem? Kdo se pohujša, in mene ne peče?« Tako tudi pravi krščanski človek ne more in ne sme iti mimo te nesreče tolikih duš mrzel in brezbrizen, kakor sta šla judovski duhovnik in levit mimo človeka, ki je padel med razbojnike in je ležal na pol mrtev na potu. Ne sme, ne more. Saj je ta dušna beda ona, ki rodi toliko telesne bede, revščine in bolezni. Saj je ta dušna beda tista, ki prinese tolikokrat nesrečo tudi tja, kjer je drugače zdravje in blagostanje. Če vidimo danes toliko nesrečnih, razdvojenih družin, če vidimo, da toliko otrok raste brez prave vzgoje, če vidimo v življenju narodov podivjanost in skoro nevzdržne razmere, ali ni vse to odtod, ker so bolane človeške duše? Ne smeš in ne moreš iti mimo te bede mrzel, ker je ta beda ona, ki navadno ne preneha s smrtjo, kakor telesna beda, temveč se ob smrti spremeni v večno, neizrekljivo strašno nesrečo. Ne moreš ostati brezbrizen napram tej nesreči duš, ker si drugače v nevarnosti, da ta ne sreča zadene tudi tebe in tvoje. Si videl pred leti, ko je razsajala in neusmiljeno kosila »španska« in je bil zrak prenapolnjen strupenih, kužnih bacilov, kako je huda bolezen grabila enega za drugim. In čim več je na svetu od greha zastrupljenega vzduha in ozračja, čim bolj je prenapolnjen svet s kužnimi bacili greha, tem več duš je v nevarnosti, da se okužijo, se zastrupijo in tudi postanejo nesrečne. Ne, ob tej nesreči ne moremo biti mrzli in brezbrizni, tukaj mora pomagati vsak krščanski človek!

Seveda si misliš: Kako? — Najprej z molitvijo. Če gledaš vso temo, ki je danes na svetu, in vidiš duše, ki se potapljajo v njo, ti lahko pride misel: Kaj morem jaz neuki, prepro-

sti človek proti temu? — Res, s tvojimi lastnimi močmi ne veliko. A kakor je nadangel Mihael, ko se je voposkoval s satanom, rekel: »Naj ti zapove Gospod«, tako lahko ti prosiš Boga, da premaga in uniči to temo, ki pogoltne toliko človeških duš? In nam je ta molitev tudi zapovedana. »Molite drug za drugega, da boste rešeni«, nas opominja sv. pismo. In očenaš, ki ga nas je učil moliti Kristus, kaj je drugega, kakor velika, sedemkratna prošnja za božjo pomoč v veliki dušni nesreči sveta! Velikokrat molimo očenaš, a kolikokrat je naše srce pri tem topo in brezčutno, je vse le mrtva beseda, ki jo izgovarjajo naša usta, a se srce ob njej nič ne gane in ogreje. Ko bi mi vsaj v teh trenutkih, ko molimo to največjo krščansko molitev, imeli vsaj nekaj krščanskega srca, ki vidi vso duhovno bedo v svoji okolici in po celem svetu, ki vso to bečo toliko nesrečnih duš občuti tudi kot svojo bedo, kako iskreno bi pač kipele iz našega srca prošnje, da naj pride na svet božje kraljestvo, da bi vsi ljudje izpolnjevali voljo božjo, da bi nas Bog ne pustil skušnjavi, da bi nas rešil — greha!

Lahko pomagati odstranjevati to današnje dušno nesrečo iz sveta s tvojim lastnim življenjem, če se trudiš, da je tvoje življenje tako, da drugi postajajo ob tebi boljši, da rastejo navzgor k luči, k Bogu. Da, za vse one, s katerimi prihajaš v svojem življenju v stik, naj bi bil po svoji notranjosti, po svojih besedah, po svojem vzgledu tak, da drugi ob tebi ne bi postajali slabši, temveč da najde vsak ob tebi vzpodbudo za navzgor. Na svetu je veden boj med kraljestvom luči, ki osrečuje človeške duše, in med kraljestvom teme, ki spravlja v svet le nesrečo in bedo. Kdor je krščanski, kdor hoče svetu dobro, ta mora sodelovati in pomagati, da se premaga kraljestvo hudega. A ne premaga se to kraljestvo samo z obsojanjem, samo z lepim govorjenjem temveč najbolj s tem, da razderemo v lastni duši kraljestvo teme in tam sezidamo kolikor mogoče svetlo kraljestvo, da se potem iz naše duše ven ustvarja na svetu ono kraljestvo, ki rešuje duše naših bližnjih. Če mi pri svojih bojih in pri svojem stremljenju kvišku mislimo tudi na druge, potem je to sveta ljubezen, ki jo je nosil v sebi sv. Pavel, ki je rekel: »Če kaka jed pohujšuje mojega brata, ne bom jedel mesa vekomaj, da si brata ne pohujšam«, je to ona ljubezen, ki je živela v Srcu Jezusovem, ki je pri zadnji večerji molilo: »Oče, posveti jih z resnico . . . In zanje se jaz darujem, da bodo posvečeni z resnico.«

Da, bodimo usmiljeni Samarijani sredi velike bede, v kateri je danes toliko duš! Bodimo Samarijani, da ne zapiramo oči pred to bedo. Bodimo usmiljeni Samarijani, da pomagamo, pomagamo z molitvijo, pomagamo s posvečenjem samega sebe!

Krščansko srce sv. Očeta. Papež Pij XI. je obljubil apostolskemu vizitatorju Bonvalliju v Bolgariji, da hoče še prispevati za one, ki so bili po potresu poškodovani. In sicer naj se razdeli njegov dar med najbolj uboge brez razlike, ali so katoličani — ali pravoslavni.

Odločna mladina. V Avstriji že dalje časa pripravljajo zakonski predlog proti razširjanju umazanega slovstva. Seveda gotovim ljudem, ki vlečejo iz te umazane obrti velikanski dobiček, ta zakon ni po volji. Ravnotako so zoper ta zakon tisti, ki so mladino namenoma zastrupljali z umazanim berilom, da so jo potem tem lažje zlorabljali v svoje temne namene. Vsi ti so se na vse načine trudili, da bi tak zakon proti umazanemu berilu preprečili. Te dni pa je kulturni urad v imenu 10.000 visokošolskih dijakov vložil pri vladi ostri protest proti zavlačevanju dotičnega zakona in je odločno zahteval, da se ta zakonski predlog v najkrajšem času predloži in uveljavi. Pač odločna mladina, ki sama ve, kaj je za njo dobro! Da tudi med nami ne bi bilo nobenega fanta in dekleta, ki bi jemal v roke umazane cunje, ki mu hočejo uničiti vero in čistost!

Sramota krščanske Evrope. V Jeruzalemu so mohamedanci krasno popravili Aksa-mošejo in jo bodo 27. avgusta zopet odprli. Nasproti temu pa je silno žalostno dejstvo, da je cerkev božjega groba, največje krščanske svetišče, silno zanemarjena in za puščena. Kupola propada, slikarije otemnele, zid se krha in kruši, tlak je ves poškodovan. Ni čuda, da mohamedanci pravijo, da v Evropi menda ni več kristjanov.

NOVICE

31 MORNARJEV SE ZADUŠILO.

V torek, dne 7. t. m., ob 9. uri dopoldne, se je potopila v bližini Rovinja ob istrski obali italijanska podmornica »S 14«. Med tem, ko se je pri vajah pogrezala podmornica, da bi izpustila torpedo proti vojni ladji »Malisori«, je zadela ob njen vijak in se potopila. Podmornica je bila potopljena 40 m globoko. Na mesto nesreče so pribrezele takoj bojne ladje in začele z reševanjem. Potapljači so privezali podmornico z železnimi vrvmi, ki so jih začeli navijati na vitlje. Do tega časa je posadka v podmornici dajala od sebe znake življenja. Posebno radiotelegrafist ponesrečene ladje je bil ves čas vztrajno na delu in je vzdrževal zvezo s svetom. Ko pa je bila ladja že nekaj metrov od tal, so železne vrvi popustile in ladja je padla nazaj v globočino. V tem trenutku so bile tudi pretrgane zveze med ponesrečenci in reševalci. Slednjih se je polastila slutnja, da je usoda posadke s padcem zapečaten. Začeli so ponovno z reševalnim delom in po 33 urah, odkar se je potopila

podmornica, so jo zopet izvlekli izpod morskih globin.

Najžalostnejše obvestilo so prejeli reševalci iz podmornice potom radija v trenutku, ko se jim je na močne verige priklenjena podmornica izmuznila in se potopila ponovno. To zadnje sporočilo se je glasilo: »Izgubljeni smo!« Od tedaj ni bilo iz podmorskega čolna nobenega znaka življenja. Ko so pregledali po drugem izvlaku izpod globočine podmornico, so ugotovili, da so pomorili strupeni plini vseh 31 mornarjev, ki so bili v čolnu v trenutku ponesrečenja. Podmornico so prepeljali v pristanišče v Pulj z 31 mrličih, ki bodo pokopani v skupen mornariški grob.

Spomenik v svetovni vojni padlim žrtvam pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Pri nas se je pod predsedstvom g. A. Hrašovca ustanovil odbor za postavitev spomenika v vojni padlim vojakom naše župnije. Z delnim pobiranjem prostovoljnih zneskov se je že pričelo. Rojaki! Oddolžimo se žrtvam, ki so žrtvovali na altar domovine svoje vse, svoje življenje. Naj ne bo nobene hiše, ki bi ne prispevala v ta namen. Vsak, še tako majhen dar, je dobrodošel. Vi pa, ki ste izgubili svojce, prispevajte v ta namen. Imena vseh teh junakov — okrog 120 iz naše župnije — bodo ovekovečena na marmornatih ploščah spomenika. Vidi naj naša sedanja mladina, da je za domovino potrebno dati vse, tudi življenje. Tam pred šolo bomo postavili spomenik, da ga vidi vsak tujec, ki pride k nam, da vidi, kako častimo padle junake, da vidi, da se jih z zahvalo spominjamo. Vam, junaki, pripada najlepši in najglavnejši prostor naše vasi in to je trg pred ono šolo, v katero ste hodili kot deca in so Vam Vaši učitelji vcepljali v srce — ljubezen do domovine. Rojaki! Podprite delo odbora, ker: Kdor hitro da, dvakrat da!

Most čez Dravo v Zgor. Dupleku. V nedeljo, dne 5. avgusta, se je vršila v Zgornjem Dupleku v gostilni »pri brodu« seja širšega odbora za postavitev mosta. Seji je prisostvoval tudi g. sreski poglavar dr. Ipavc, narodni poslanec g. Žebot kot zastopnik gerenta okrajnega zastopa dr. Vebleta, ter oblastna poslanca g. Stabej kot delegat okrajnega zastopa in g. Kores. Narodni poslanec g. Žebot je obrazložil, koliko se je do sedaj in se še bo v bodoče storilo za most od strani okrajnega zastopa. Na prošnjo oblastnega odbora in okrajnega zastopa se je izposlovalo od države tudi železno konstrukcijo za most, katera se naroči pri prihodnji naročitvi reparacij. Gospodje so ponovno pokazali svojo naklonjenost in nam obljubili nadaljno pomoč. Izvolil se je tudi ožji odbor, kateri bo v najkrajšem času pričel z nabiralno akcijo v lesu in v denarnih prispevkih. G. sreskemu poglavarju in gg. poslancem se zahvalujemo za njihov poset in jih še prosimo nadaljne pomoči. Obračamo pa se tudi na prebivalstvo prizadetih občin s prošnjo, da nam ne bodo zaprta vrata, kadar pridemo trkat, kaj-

ti gradnja mosta je sedaj odvisna samo od dobre volje ljudstva. Če ljudstvo ne bo nič storilo, tedaj nam seveda tudi oblasti odtegnejo svojo roko. Torej z železno in vstrajno voljo na delo!

Slovenskemu ženstvu! Žene in dekleta, ne pozabimo, da svobodomiselno časopisje še vedno na najgrši način blati voditelja slovenskega naroda, ministrskega predsednika g. dr. Antona Korošca. Kdor pa sramoti našega voditelja, žali ves slovenski narod. Napovedale smo liberalnemu časopisju boj. Če pa hočemo, da bo naš boj kronan z uspehom, je treba, da podpiramo pri svojih nabavkih le samo naše ljudi, v drugi vrsti tiste, ki ne podpirajo Žerjavovih listov. Bodimo odločne v tem boju! Zanesimo smisel za ta boj v vsako hišo! V neki župniji na Gorenjskem so se zbrale žene in dekleta in se posvetovalle, kako bi uspešneje vršile boj proti svobodomiselnemu tisku. Ugotovile so, da je v celi župniji le en sam liberalen časopis. Sklenile so, da ne odnehajo, preden ne izgine tudi ta, ki dela sramoto celi župniji. Žene in dekleta, ki nam je mar čast slovenskega naroda in se zavedamo, kaj pomeni za slovenski narod dr. Korošec, naj nam bodo v vzgled te Gorenjke in storimo tudi me tako in sicer takoj!

Nevanro je obolel gospod poslanec Andrej Bedjanič.

Pogreb rajnega Štefana Radiča v nedeljo, dne 12. avgusta 1928 je zbral v Zagrebu hrvatski narod. Listi poročajo, da je pokropilo Radičevo krsto 150.000 ljudi. Pogrebne svečanosti so pričele ob 10. uri predpoldne z nagovori. Kot prvi je govoril podpredsednik Seljačke stranke g. dr. Maček, drugi Pribičević in tretji dalmatinski prvak g. dr. Trumbić. Za temi je še nastopilo kakih 15 govornikov. Pogrebne svečanosti, ki so trajale od 10. ure predpoldne pa do 4. ure popoldne, je vodil zagrebški nadškof g. dr. Bauer. Pogreb se je vršil mirno. Časopisje poroča, da bo Radičev politični naslednik g. dr. Maček.

Predstojništvo kapucinskega samostana Studenci pri Mariboru razglaša: Vsem čč. gg. župnikom in staršem na znanje! Ker so se začeli pridno oglašati čč. gospodje župniki in starši, naj bi mi sprejeli v naš zavod dijake v prihodnjem šolskem letu, javi predstojništvo, da ne more sprejeti nobenih novih dijakov. In to radi pomanjkanja prostorov, še bolj pa, ker ni gmotnih sredstev. Od prejšnjih dijakov, ki so bili že lani v zavodu, bodo sprejeti samo najpridnejši in ki so se lani dostojno obnašali. Drugi niti naj ne prosijo več.

Obesil se je v jetnišnici maribors-

kega okrožnega sodišča v nedeljo, dne 12. avgusta, zjutraj 34letni pekovski pomočnik Rudolf Zagoršek, ki je bil obsojen na dalje časa radi tatvine.

Požar v Vurbergu. Zadnjo soboto, dne 11. t. m., je iz Pohorja sem prišel blagodejni dež, ki je namakal našo suho zemljico. Nič kaj hudega slu-teč, začne naenkrat močno grometi ter udari strela v hišo vdove Ivane Horvat v Krčevini in ji je gospodarski del poslopja pogorel, samo stano vanje se je še ohranilo. Komaj se je rešila živina, ena svinja je zgorela, druge so pa ožgane. Zgorela je tudi vsa krma za živino. Obžalovanja vredna družina, ker je sedaj že strela hišo drugič užgala. Žalostno je pa še tudi to, da se ob taki nesreči še dobijo ljudje, ki, namesto da bi gasili, še ne ločijo med tem, kar je moje in tvoje. Ubogi družini bode pač treba priskočiti na pomoč, torej usmiljena srca, odprite roke!

Požar. Iz Marenberga poročajo: Na Ignacijevu, dne 31. julija, proti večeru je nastal ogenj pri posestniku Avgustu Brezovnik, p. d. Gerold, pri Sv. Janezu. Pogorela so vsa gospodarska poslopja z vsem imetjem, živem in opravo, rešili so le živino in neke malenkosti. Goreti je začelo suho žitno snopje v kozolcu, v nekaj minutah pa so bila vsa poslopja v ognju. Dasi so prihiteli sosedje in tudi ognjegasci iz trga na pomoč, ni bilo mogoče požara pogasiti vsled pomanjkanja vode. Pomilovanja vredna je družina, ki je v nekaj trenutkih zgubila vse. Je to oni Gerold, čegar nekdanji prednik Marko Gerold je leta 1721 na lastne stroške dal na svojem posestvu postaviti v čast sv. Janezu Nepomučanu zaprto kapelo za sto ljudi. To kapelo so leta 1729 razdrli in mesto nje postavili sedanjo veliko cerkev. Bilo je takrat veleposestvo, od katerega so danes razven pravega Gerolda še tri druga: Gornji Gerold, Geroldova koča in Puščavnik. Dasi je še vedno lep kos posestva, vendar kaj pomaga danes to, ako zadene človeka taka nesreča? V začetku julija je bila toča in naliv, sedaj požar. Davki so hudi, posli in delavci dragi, denar pa se le težko dobi. Sedaj pa bi bilo treba staviti novo hišo, nova gospodarska poslopja, naročiti novo opravo, živem in obleko. — Neka zadeva ne sme ostati nomenjena. Pri omenjenem požaru bi bila kmalu postala žrtev plamena tudi velika cerkev. Ni mnogo manjkalo, pa bi se bila vnela lesena streha. Ta dogodek je dovolj resen opomin, naj se cerkev krije z drugačnim materialom in ne z macesnovimi deščicami, z materialom, ki nudi varnost ne samo proti viharju, temveč tudi proti ognju. Letos se bode težko

nadaljevalo s kritjem cerkve, ker bo do sosedje morali pomagati ponesrečenemu posestniku.

Utopljenec v Trbonjah. V Trbonjah so našli železniški delavci dne 10. t. m. moškega neznanega utopljenca srednjih let, ki ga je Drava vrgla na suho. Najbrž je nekdo iz Avstrije, ker so našli pri njem avstrijske šilinge. Občina Trbonje ga je dala na domačem pokopališču primerno pokopati dne 11. t. m.

Brez sleda je izginila pred 14 dnevi 10 let stara deklica Terezija Lupša. Prosi se dotičnika, kateri ve, kje se nahaja izgubljena deklica, naj to nemudoma sporoči njenemu varuhu Alojzu Lupša, Sovjak, pošta Sv. Jurij ob Ščavnici.

Nesrečna Slovenska krajina. Tako hudo Slovenska krajina že dolgo ni bila udarjena ko to poletje. Zgornji del od Murske Sobote naprej je trikrat obiskala toča, ki je ponekod uničila sploh vse pridelke in je celo travo zabila v zemljo. Ob prvi priliki je toča uničila žitna polja, drugič vinograde, tretjikrat pa vse ostale pridelke. Zadnja je bila tako silna, da je razbila na strehah opeko. Kraji, katere je obiskala, nudijo žalostno sliko. Vse je opustošeno. Ne bodé ne koruze, ne krompirja, ne prosa, ne ajde — uničeno je sploh vse. Sadja seveda tudi ne bo, ravnotako tudi ne grozdja. Kako si bo ljudstvo pomagalo, ve samo Bog. Vočigled tako strašnim nesrečam se ga je polastil obup, kar ni nikakor čudno. Saj ima pred seboj celo leto in je brez živeža. Merodajne oblasti sicer storijo, kar je v njihovi moči, toda vse to za odpravljanje bede ne bo zadostovalo.

Dve novi sodišči v Slovenski krajini. Kakor se doznava, je dne 2. avgusta narodna skupščina sprejela predlog vlade, da dobi Murska Sobota okrožno sodišče, Gornja Lendava pa okrajno sodišče. Slovenska krajina se je za ti dve sodišči mnogo borila, ker sta ji zelo potrebni, zato je vse prebivalstvo sklepa narodne skupščine zelo veselo.

Razno od Sv. Miklavža pri Ormožu V soboto zvečer okrog 9. ure je na severni strani razsvetlil črno, oblačno noč rudeč plamen. V stolpu so se takoj oglasili zvonovi, ki so spravili na noge vso okolico. Takoj se je oglasila tudi gasilska trobenta. Vse je mislilo da gori v bližini, kmalu pa se je pokazalo, da je požar izven domače fare. Zgorelo je veliko gospodarsko poslopje v Presiki. Dotičnemu kmetu je tudi lani pogorela hiša. Letos si je sezidal novo poslopje, ki je bilo šele nekako pred dvema tednoma dogotovljeno, a sedaj ga je požar uničil. Škoda je tem bolj občutna, ker je s poslopjem vred zgorelo več sto križev žita. Nesreča je vzbudila splošno sočutje. — V četrtek dopoldne okrog 10. ure se je prikazalo nad Sv. Miklavžem devet zrakoplovov. Leteli so proti severu. V ta kraj tudi zrakoplov malokedaj zabloudi, zato je vzbudilo toliko zrakoplovov tem več občudovanja. — Stene stare šole, ki služi ve čini učiteljstva za stanovanje, so za-

**Vsaka slovenska hiša naj ima novo barvano
Slomškovo sliko!**

**Naročajo se pri upravi „Našega doma“
v Mariboru, Aleksandrova cesta šte. 6/I.**

čele zadnji čas popuščati. Da bi se preprečila kaka morebitna nesreča, je krajni šolski svet dal dve najslabši steni razdreti in zidati novi. Steni sta že gotovi in v nekaj dneh bo soba spet pripravna za stanovanje. Samo to je škoda, da nima krajni šolski svet toliko denarja na razpolago, da bi dal celo stavbo popraviti, kajti čež nekaj časa bo treba tudi ostali del popravljati. — Sledovi toče, ki je padla dne 29. m. m., se nekoliko poznajo. Najbolj je trpela okolica Jeruzalema, Vinski vrh in Strmec. Ako pa pozneje ne bo kake druge nesreče, še lahko kljub temu pričakujemo zelo dobro trgatve. Tako rodni vinogradi že dolgo niso kot letos in ker je vreme ugodno, bo gotovo tudi vino zelo dobro.

Nepoznan utopljenec. V soboto, 11. t. m., so potegnili iz Save na Logu pri Sevnici ob Savi truplo 30—40 let starega moškega. Utopljenec je bil oblečen v boljšo rujavo obleko. Pri njem so našli listnico z 90 dinarji in s svinčnikom pisano pismo, na katerem se je dal ugotoviti naslov: Kati Alič, Lovački Rog, Zagreb, Ilica 14. Neznane utopljenca so pokopali na Logu pri Sevnici.

UMOR NOVOIZVOLJENEGA PREDSEDNIKA MEHIKE IN »JUTRO«.

Kakor že znano, je bil pred tedni ustreljen novoizvoljeni predsednik Mehike general Obregon.

»Jutro« in sploh celotno dr. Žerjavovo časopisje je objavljalo z veliko naslado, da so umora krivi mehikanski katoličani. V »Jutru« je stalo črno na belem, da je morilec klerikalec in ga je pregovorila k umoru neka 20 letna nuna. Morilec je bil pred zločinom pri spovedi, dobil odvezo, je bil obhajan itd. Duhovnik, ki mu je podelil sv. zakramente, je sokriv tega umora in mora skloniti svoje življenje pod meč smrti. Tako in enako je blatilo »Jutro« dnevno mehikanske mučeniške katoličane. Resno časopisje je bilo že koj po umoru mnjenja, da je dosedanji predsednik znani krvolok Calles za umorom generala Obregona. Čujte in strmite: celo »Jutro« od 14. avgusta poroča, da je vodstvo kmetske stranke, katero je bilo v rokah Obregona, obdolžilo vodstvo delavske stranke, da je to vzrok umora.

Voditelja delavske stranke, dosedanji delavski minister in Celestino Gasca, direktor vojaškega dobavljanja, sta odložila svoji mesti in izginila neznano kam. Policija tudi javno izjavlja, da ima v rokah nepobitne dokaze, da so krivi na umoru delavski voditelji in seve tudi — Calles. — Z omenjenim poročilom se je udarilo »Jutro« presneto hudo samo sebe po zobeh, a vendar ne najde niti ene besede v obrambo nedolžnih mehikanskih katoličanov, katere je oklevetalo na zločinski način.

Žrtve ognjenikov. Okrog znanega otoka Java je vse polno otokov, ki so vulkanskega izvora in na katerih so ognjeniki, ki so zahtevali zadnja

leta na tisoče ter tisoče smrtnih človeških žrtev. Iz mesta Batavija na Javi poročajo, da je na otoku Paloe ognjenik Rokastinde. Ta ognjenik je začel te dni bruhati gorečo lavo v takih množinah, da je uničila 2000 ljudi, nad 1000 pa je ranjenih. V bližini zgoraj omenjenega otoka je tudi otok Flores, ki je zelo gorat in močno vulkanski. Številna ognjeniška jezera na njem govorijo o nekdanjih izbruhih in se še danes kadi iz nekaterih žrel. Na tem otoku so začeli te dni bruhati razni ognjeniki z vso silo. Poročil o obsegu te nesreče še ni, ker Indija in kulturni otok Java so pač za Evropo zelo daleč. Ognjenik Krakatau, ki je tudi tamkaj, je usmrtil dne 27. avgusta 1883 40.000 ljudi. Ob koncu maja 1919 je uničil ognjenik Kloet 30 vasi in 5000 človeških življenj. Ognjenika Mao in Vonozor na Javi sta delovala v maju 1923 in drugi v novembru 1924. Prebivalstvo teh zelo rodovitnih in gosto obljude nih otokov je v neprestani smrtni nevarnosti.

Raziskovanje južnega tečaja. Južni tečaj ni daleč tako težko dostopen kakor severni. Na južnem tečaju so že bili razni raziskovalci. Na južnem tečaju ni plavajočega ledu, ampak oledenela trdna zemlja. Po ponesrečenem najnovejšem raziskovanju sev. tečaja pod vodstvom Italijanov bodo odpotovale v kratkem na južni tečaj tri ekspedicije: Eno bo vodil bivši angleški mornariški častnik Douglas Jeffries, drugo znani prekoceanski letalec Byrd, tretjo pa letalec Wilkins. Najmočnejša bo Byrdova ekspedicija, ki bo štela 60 mož ter bode imela tri letala. Na oledenem ozemlju bo ostala dve leti. Priprave za to se vršijo že več mesecev. Stroški so proračunani na 500.000 dolarjev. Vse tri ekspedicije bodo šle po različnih potih.

Mariborska porota. Za letošnje jes. porotno zasedanje so bili izžrebani kot glavni porotniki: posestniki: Goddec Slavko, Rudeči breg; Fosnarič Lorenc, Velika Varnica; Babošek M., Lomanoše; Krajnc Janez, Sv. Trojica v Slov. gor.; Holc Matija, Stara gora; Fekonja Matija, Zgornji Porčič; Fr. Knuplež, Zgornji Gasteraj; Kralj M., Prevalje; Vilčnik Franc, Zgornji Duplek; Vraber Franc, Kapla; Pušenjak Ivan, Cezanjec; Ribič Anton v Dobrenju; Kolarič Josip, Rogoznica; Orešnik Peter, Jastrebec; Klemenčič Jakob, Ivanjci; Čebular Franc, Gornja Pristava; Kraner Jožef, Ščavnica; Kobolt Matevž, Pernice; Spindler Lovro, Moravci; Matjašič Janez, Dolinci; Majcenovič Miha, Šomart; Mohorič Anton, Ptuj; Škofič Franc, Zg. Duplek; Kramberger Lovrenc, Ciglenca; Raus Matija, Črenšovci; Šiker Ivan, Polička vas; Ferik Gašper, Svečane; Kolenko Ivan, Črenšovci; Brumen Mihael, Sv. Martin pri Vurbergu; Ivančič Andrej, Lahonci; Megličar Franc, Zgornja Hajdina; Martin Fras, Flekušek (Spodnji Jakobski dol); posestniki in župani: Kotnik J., Rogoza; Ploj Anton, Spodnja Velka; Hausler Jožef, Orehovci; Prejac Kon

rad, Podgorci. Nadomestni porotniki: Volčič Jožef, mizar; Benčina Leopold, tovarnar kartonaže; Fabjančič Dominik, krojaški mojster; Golec Josip, gostilničar; Kovačič Ivan, trgovec; Jan Ignac, urar; Mislej Jožef, pek; Korman Franc, trgovec in Rado Lenart, trgovec, vsi v Mariboru.

Zobozdravnik dr. Vinko Brenčič v Ptuj, Panonska ulica št. 9-I, ne ordinira do dne 27. avgusta 1928. — Od 27. avgusta dalje ordinira v Slomškovi ulici št. 15, zraven okr. glavarstva, v prostorih bivše odvetniške pisarne dr. Tomaža Horvata. 979

Poročila SLS.

Na shodu SLS pri Sv. Petru nižje Maribora v nedeljo, dne 5. avgusta, so naši somišljeniki sklenili sledeče: »Našemu voditelju g. dr. Antonu Korošču in celemu Jugoslovanskemu klubu izrekamo popolno zaupanje. Najstrožje pa obsojamo klevetno pisanje nasprotnih časopisov, ki blatijo in sramotijo našega voditelja g. dr. Antona Korošca. Zato sklenemo, da se bomo skrbno izogibali onih hiš, katere imajo naročene liste »Jutro«, »Domovino« ali pa »Kmetijski list.«

Majšperg-Pragersko. Na »Jutrove« nesramnosti odgovarja odbor tukajšnje krajeve organizacije po sklepu seje z dne 5. t. m. z živahno agitacijo za naše časopise ter nasprotno proti »Jutru« in »Domovini«. V javnih lokalih bomo zahtevali naš časopis, a onih lokalov, kjer imajo nam nasprotne časopise, se bomo izogibali.

Krajevna organizacija SLS za župnijo Sv. Križ pri Ljutomeru obsoja z vso odločnostjo nesramno pisavo liberalnih listov zoper g. dr. Korošca ter izrazi po svojih zaupnikih enoglasno svoje popolno zaupanje g. dr. Antonu Korošču in SLS.

Občinski odbor Lancova vas (srez Ptuj) je na svoji zadnji seji sprejel resolucijo, v kateri najostreje obsoja nesramno in žaljivo pisavo »Jutra«.

Odborniki in zaupniki krajeve organizacije SLS na Ljubnem so dne 5. t. m., zbrani na svoji seji, sklenili sledečo resolucijo: »Odločno obsojamo zločinsko pisanje »Jutra«, »Domovine« in drugih demokratskih listov zoper predstavnika slovenskega naroda g. dr. Antona Korošca, katere mu izrekamo svojo polno zaupanje in udanost. Obenem sklenemo odločno nastopati proti omenjenemu časopisu in poučiti somišljenike, da ne bodo podpirali trgovce in gostilničarje, naročnike protiverskega časopisja.«

Javni ljudski shod SLS v Laškem. V nedeljo, dne 19. t. m., takoj po prvi sv. maši ob pol osmih bo javni ljudski shod SLS na Glavnem trgu v Laškem. Govorili bodo minister n. r. in naš narodni poslanec g. dr. Andrej Gosar, narodni poslanec g. Franjo Žebot in drugi.

Listnica uredništva.

Današnja številka »Slovenskega Gospodarja« je izšla v četrtek, dne 16. avgusta 1928. Radi Velike Gospojnice v sredo, dne 15. avgusta, je morala biti ta številka pripravljena za

tisk že v torek, dne 14. avgusta. Sredina pošta ni prišla tokrat v poštev radi praznika. Vse zamujeno pride na vrsto prihodnjic. — **Mozirje:** Ne spada v časopis. — **Osluševci:** Preveč osebno. Prizadeti bi nam naprtli sodno postopanje. — **Slovenjgradec:** O okrožni prireditvi koroskega orlovskega okrožja prinaša ta številka celi članek. Drugi dopis o isti zadevi je odveč. — **Vurberg:** Osebni napad, ki ne spada v javnost.

NAŠA DRUŠTVA

Občni zbor Stavbenega društva za zidanje Mladinskega doma Maribor se vrši vsako leto na Malo Gosposvato, dne 8. septembra, za katerega da ministrstvo železnice polovično vožnjo. Vsi člani, ki plačujejo letno 10 Din, naj pridejo v obilnem številu do 10. ure dopoldne v Omladinski dom v Mariboru, Cvetlična ulica 28. Ker se bodo tudi pravila nekoliko spremenila, prosi odbor, da bo udeležba številna. Vsi božjepotniki ter udeleženci občnega zbora naj dajo v vstopni postaji žigosati karto ter jo ohranijo za nazaj. Izkaznice za polovično vožnjo dobijo samo člani tega društva v Omladinskem domu pri društvenem tajniku.

Romarski izlet. V nedeljo, dne 26. avgusta, priredijo vsa prosvetna društva župnije Matere milosti v Mariboru običajni letni romarski izlet na Ptujsko goro pod vodstvom Katoliške Omladine, ki ima tudi občni zbor. Odhod iz mesta ob 5. uri zjutraj. Po prihodu na Goro bodeta dve tihi sv. maši, nato govor s slovesno sv. mašo. Po cerkveni pobožnosti pa bodo nastopili različni govorniki. — Popoldne ob dveh občni zbor Katoliške Omladine, ob treh pa sklepni govor z litanijami. Polovična vožnja je že dovoljena. Izkaznice za polovično vožnjo se dobijo vsak dan Cvetlična ulica 28, v Omladinskem domu, od 9. do 10. ure dopoldne. K obilni udeležbi vabi pripravljalni odbor.

Prosvetnim in drugim katoliškim društvom! Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Studencih pri Mariboru prosi vsa gori navedena društva, da se udeležijo s svojim članstvom in zastavami proslave 25-letnice obstoja tega društva, ki se vrši v nedeljo, dne 2. septembra t. l. Zaprošena je polovična vožnja na vseh progah ljubljanske železniške direkcije. Končna izstopna postaja je Maribor. Pomagajte nam proslaviti našo 25letnico boja, ki ga bijemo ob severni meji naše Slovenije za krščansko, prosvetno in slovensko kulturo. Vsi zavedni Slovenci na to proslavo! Prireditve se vrši ob vsakem vremenu. Na svidenje, Vam kliče borci severne meje Slovenije v nedeljo, dne 2. septembra v Studencih pri Mariboru. — Pripravljalni odbor.

Sv. Martin pri Vurbergu. Pod milim nebom, pred cerkvijo sv. Martina se bo v pripravi v nedeljo, dne 19. t. m., popoldne po večernicah krasna žaloigra »Žrtev spovedne molčečnosti«. Opozarjamo na predprodajo vstopnic. Kakor običajno, se radi prevelikih težav pri sceneriji igra ne bo ponavljala.

Grušova pri Sv. Petru niže Maribora. Orlovski odsek v Grušovi priredi v nedeljo, 19. t. m., pri g. Maksu Damiš lepo in zanimivo igrano »Mlinar in njegova hči«. Začetek ob dveh popoldan. Igra se v nedeljo, dne 26. t. m., pri Sv. Marjeti ob Pesnici ponovi. Bog živi!

Sv. Rupert v Slov. gor. V nedeljo, dne 26. avgusta bo pri nas velika orlovska prireditve. Dopoldne po sv. maši pred cerkvijo slavnostno zborovanje v proslavo 700letnice lavantinske škofije. Popoldne po večernicah pa bo javna telovadba. Sodeluje celi dan godba. Bog živi!

Sv. Barbara v Slov. gor. Tukajšnje bralno društvo priredi v nedeljo, dne 26. t. m., v gostilni Kirbiš srečolov, kateri ima čez 300 krasnih dobitkov.

Vransko. Orlovski odsek na Vranskem priredi v nedeljo, dne 19. t. m., na Hrašnovem dvorišču orlovski tabor. Minulo je že sedem let, odkar so naši Orli zadnjič javno nastopili. Zato je zanimanje tem večje, ker nas posetijo tudi sosedni odseki. Po javni telovadbi bo zabava na prireditvenem prostoru. Prijatelji, na veselo svidenje!

Gornja Ponikva. Na splošno željo se ponovi v nedeljo, dne 19. t. m., ob treh popoldne igra »Miklova Zala«. Pridite, ne bode vam žal!

Sv. Križ pri Rogaški Slatini. Šmarsko-rogaško orlovsko okrožje priredi svoj velik javni nastop pri Sv. Križu pri Rogaški Slatini v nedeljo, dne 9. septembra t. l. Spet se bo zbral cvet orlovske mladine, da pokaže širši javnosti svoje ideje. Opominjamo pa, da bo ta prireditev celodnevna, pri kateri sodeluje godba dravske divizijske oblasti iz Ljubljane.

Viničarski vestnik.

Viničarski tabor v nedeljo dne 12. avgusta na Gorici pri Sv. Petru niže Maribora je upravnega najljepše uspel. Udeležilo se ga je okroglo 300 viničarjev in viničark od blizu in daleč. Po službi božji se je vršilo taborško zborovanje zunaj cerkvice, kateremu je predsedoval naš agilni tajnik viničarske organizacije pri Sv. Petru, tov. Joško Duh. Takoj po otvoritvi in pozdravu je med drugim prečital brzojavni pozdrav narodnega poslanca g. Žebota iz Beograda. Pozdravili so v imenu načelstva centrale Strokovne zveze viničarjev v Ljutomeru tov. Rozman, za centralo Krekove mladine in Jugoslovansko strokovno zvezo v Ljubljani tov. Ludo vik Duh. Na podlagi stvarnih in dobro pripravljenih poročil tov. Jože Košnika, Peter Rozmana in Andrej Semeniča, katere so navzoči z navdušenim odobravanjem vzeli na znanje, se je sprejela v celoti naslednja resolucija: »Zbrani viničarji na taboru dne 12. avgusta na Gorici v Sv. Petru niže Maribora ugostavljamo sledeče: 1. Viničarji smo najstarejši delavski stan, smo pravzaprav kmetovalci na tuji zemlji, ker se v glavnem pečamo pred vsem z vinogradništvom, smo kot taki tudi glavni činitelji vinogradništva. Po skoraj tisočletni tradiciji viničarskega stanu na tej zemlji smatramo isto za svojo, čeprav s tem še nikomur ne odrekamo lastninske pravice. Zahtevamo pa in hočemo, da se nas prizna enakovredne z vsemi drugimi stanovimi bodisi v gospodarskem, kakor tudi v političnem in kulturnem oziru. 2. Viničarji pričakujemo boljše bodočnost le po strumni naši krščanski Strokovni zvezi viničarjev. Le po njej nam je dana vsa možnost, združiti naše sile, se uveljaviti in tako gospodarsko dvigniti naš

viničarski stan. Glavna pridobitev naše organizacije je novi viničarski red, katerega vsi pozdravljamo. Zahtevamo, da se istega dosledno izvaja, tako da pridejo vse ugodnosti za viničarje po novem viničarskem redu še dodatno k že obstoječim službenim pogojem v poštev. Zahtevamo raztegnitev bolniškega in nezgodnega zavarovanja na viničarje. Z organizacijo moramo izvesti v človeško družbo praktično krščanstvo in po njem vse pravice in dolžnosti, katere je obvezen tako delodajalec kakor tudi delojemalec. Le samo krščanski socializem je rešitev vsega delovnega ljudstva, s katerim se mi viničarji izrekamo solidarne. Odločno pa odklanjamo vsako drugo, posebno pa še rdečo socialistično organizacijo in vsako njeno vmešavanje v našo Strokovno zvezo viničarjev. Storili bomo, da se naša organizacija razširi v vse kraje in na vse viničarje. 3. Da bomo viničarji mogli uspešno slediti razvoju našega pokreta, kakor tudi nalogam naše organizacije v dobrobit viničarskega stanu, hočemo z vsemi silami in sredstvi pospeševati med našimi člani kakor med mladino splošno in strokovno izobrazbo. Možnost tega je za viničarje in viničarke le v Strokovni zvezi viničarjev, za mladino pa v naši mladeniški organizaciji Krekovi mladini. Ob zaključku zborovanja je ravno zazvonilo opoldan in so vsi zborovalci tabora dvignili roke in duha k srčni molitvi, naj Gorska Mati božja blagoslovi naše delo in uspehe. Nato so se zborovalci razšli na svoje domove vsi zadovoljni in samozavestni do svojega stanu in do organizacije, zavedajoč se, da smo v okolici mariborski storili s tem taborom zopet en velik korak naprej v našem pokretu. Saj se je ob tej priliki na željo viničarjev iz Jarenine, Št. Ilja, Sv. Marjete ob Pesnici, Sv. Jurija in Sv. Jakoba v Slov. gor. sklenilo ustanoviti kar pet novih skupin. Živelci vsi poštenci in zavedni viničarji!

ZA RAZVEDRILO

Rešitev ugank. Ako bodo prišli ptiči in zrno pozobali, ne bo nič prišlo iz zemlje. Ako pa ne bodo prišli, bo prišlo. — Bolje je voda z vinom, ker če vinu priliješ vode, je slabše!

Nove uganke: Kdo je najbogatejši kmet? — Katere duše nimajo življenja? — Kdo brez škode počti?

Franček-pijanček in zdravnik. — Zdravnik: »Koliko pa ti popiješ na leto?« — Franček: »Kakih 600 do 700 litrov vina.« — Zdravnik: »Nesrečen človek, to te mora uničiti!« — Franček: »O ne! Saj ne plačam niti polovico, ga dobim zastonj, ali pa pozabim plačati!«

Povsod kregan. Sodnik tatu: »Zakaj ste ukradli blago, denarja pa niste ukradli?« — Obtoženec: »No, zdaj pa še vi, gospod sodnik! Saj me je že žena dovolj kregala zaradi tega!«

Umetno gnojilo. Agent je prišel k kmetu in mu ponujal umetno gnojilo. Kmet pa, ki je bil razumen gospodar, je dejal agentu: »Čujte, jaz posedujem fabriko in umetnike, ki mi delajo gnojilo!« — Agent se je zelo začudil. Gospodaren kmet pa ga je peljal v — hlev in mu pokazal celo vrsto živine in vzorno gnojišče.

Beračeva samohvala: »Jaz sem tako dobrega srca, za vsakega imam odprto roko!«

Tovariška pomoč Kapetan: »Ti moraš biti svojemu tovarišu dober drug. Recimo: Tvoj tovariš mora nastopiti službo, pa ni še jedel, niti osnažil puške. Kako bi mu pomagal?« — Vojak: »Jedel bi za njega, da lahko ta čas osnaži puško!«

Napačno razumel. Zdravnik je zmajeval nad bolnikom in dejal polglasno: »Zastonj, vse zastonj!« — A bolnik se je pa ves vesel okrenil k njemu, rekoč: »O, stokrat vam hvala, vi ste vendar edini zdravnik, ki zastonj zdravi!«

Sram jih je. Prvi: »Zakaj nosijo ženske take klobuke, da jim zakrivajo oči?« — Drugi: »Zato, ker jih je sram, ko imajo tako kratka krila.«

Baharija. Prvi kmet: »Prebito vreme! Še stelje in drv ne moremo pripraviti, tako dežuje!« — Drugi kmet: »O, pri nas pa je stelje, da se kar že gnoj dela iz nje in drv, da jih kar kurimo!«

Muzikalen zakon. Prvi prijatelj: »No, ali je v tvojem zakonu harmonija?« — Drugi prijatelj: »Je, samo če jaz igram drugo vijolino!«

Nič ne stane! Učitelj je odgovarjal pijančevanje Frančku-pijančku: »Le poslušaj moj nasvet, saj to te nič ne stane!« — Franček: »Saj pa tudi nič ni vreden!«

Znamenja. Sinček: »Oče, zakaj nimaš nič las na glavi?« — Oče: »Veliko sem delal z glavo, mislil!« — Sinček: »In zakaj imaš ti kosmato brado?« — Oče: »Malo sem delal z brado, malo govoril!« — Sinček: »Sedaj pa vse razumem, zakaj ženskam ne raste brada in imajo dolge lase!«

Nova mamica. Vdovec je poročil že precej staro žensko in jo je predstavil svojim otrokom: »Tu vidite sedaj vašo novo mamico!« — Najmlajši jo je zelo nezaupno gledal. — Oče ga je pa vprašal: »Kaj tako čudno gledaš?« — Sinček: »Rekel si, da je nova mamica, pa tako stara izgleda!«

Pri zdravniku. Zdravnik: »Moje zdravljenje vam je tako pomagalo, da vi sploh niste več tisti človek, kot ste bili prej!« — Bolnik: »Res, gospod zdravnik, nisem več tisti! Prosim vas zato, da pošljete račun onemu od prej in ne meni!«

GOSPODINJSTVO

Ali naj pošljamo naše hčere v gospodinjske šole in tečaje.

Področje kmečke gospodinje je veliko obsežnejše, kakor njene meščanske tovarišice. Od nje se ne zahteva samo, da zna vzorno voditi in upravljati gospodinjske posle, da je večča vzgoje otrok, temveč mora posezati tudi v delo, ki spada v okrožje moža, kjer pa je uspeh največkrat odvisen ravno od njenega sodelovanja. Biti mora možu pomočnica in svetovalka pri upravljanju kmetije. Da si je naš narod svest dalekosežnega pomena dobre gospodinje, pričajo narodni

pregovori, kakor: »Dobra gospodinja podpira tri ogle pri hiši«, ali: »Gospodinja znosi v predpasniku več iz gospodarstva, kakor more uvoziti mož s šestimi vozmi.«

Žena pa ni le upraviteljica gospodarskih dobrin, njeno stališče v družini je mnogo višje. Ona je središče, okrog katerega se zbira vsa družina, v njenih rokah leži poleg gospodarskega blagostanja tudi sreča domačih. Zato pa mora biti njena duša napolnjena z dobroto, plemenitostjo in srčno blagostjo, da živi življenje samopozabe, življenje za druge.

Žena s takimi svojstvi ume napraviti svojim udoben in vabljev domek, v katerega se s hrepenenjem vračajo po dnevnem delu, v katerem najdejo ženo, mater in gospodinjo, s katero vse razume in deli z njimi vse, kar se lahko o vsem razgovorijo, ki jih prinese dan dobrega in slabega.

Dom vzorne gospodinje je dom reda. Od dobre razdelitve dela je odvisno, da se vsa dela smotrno in pravočasno izvršijo. Zato je pa treba, da napravi žena sporazumno z možem načrt in razdelitev opravil za drugi dan že na predvečer. Obenem določi tudi, kaj bo drugi dan kuhala. Tako izostane brezplodno pohajkovanje, vsak ve za delo, ki mu ga je vršiti, in vsa opravila so ob pravem času storjena. Pri tem ostane še čas za odmor in razvedrilo, ki sta prav tako potrebna, kakor delo in hrana.

Pametna gospodinja ima tudi veliko umevanja in skrbnosti za pripravljanje vsakdanje hrane. Ne razmeta, a tudi ne skopari, ker ve, da je tečna prehrana nad vse važna za ohranitev telesnih moči in ljube zadovoljnosti v hiši. Pomagati si zna tudi, če se oglasi v hiši neljub gost, bolezen. S pripravljenjem zdrave, tečne hrane, s snažnostjo in vpoštevanjem higijenskih pravil, se mu skuša sicer izogniti, a če se kljub temu le pojavi, je ne najde nepripravljene. S pravo, krščanski ženi lastno nežnostjo ter iznajdljivostjo skuša olajšati bolniku mučno stanje, skrbi za pravočasno zdravniško pomoč ter je zdravniku desna roka s točnim in požrtvovalnim izvrševanjem njegovih navodil in predpisov. Tako bi mogli še našteti kopico raznih dolžnosti in opravil, katerim mora biti večča žena, če hoče biti dobra gospodinja.

Kako in kje si pa naj pridobi teh vednosti naša kmečka deklica, bodoča gospodinja?

Dom more malokedaj nuditi vsega. Često manjka za pouk potrebnega časa, često pa tudi znanja, če ni imela v dekliški dobi prilike, da bi se izobrazila. Tu vrše prevažno nalogo naše gospodinjske šole in gospodinjski tečaji.

Cela zasnova gospodinjske šole je v to usmerjena, da izvešča in jih usposobi, da bodo kdaj misleče gospodinje in skrbne matere. Vsi predpisi, dnevni in učni red na šoli so sredstva v dosego tega cilja. Vsa dela na šoli, ki spadajo v področje kmetijskega gospodinjstva, opravljajo dekleta sama. S tem se priuče skrbeti za red in

snago hišnih prostorov, navadijo se pranja in ravnanja s perilom, krpanja in šivanja, kuhanja in peke kruha. Urijo se tudi v ravnanju z mlekom, v izdelovanju sira in presnega masla. Vse to pa v načinu in obsegu, ki je za dotične krajevne razmere prikladen. Učenke zasledujejo tudi vsa praktična dela na polju ter opravljajo tekoča dela na vrtu in v kurnici, se vežbajo v konzerviranju sadja in povrtin po raznih preizkušenih metodah. Ker je nezadostno razumevanje raznih opravil največkrat krivo, da naša žena ne pride iz dela in skrbi ter jo storijo preobilni opravi pusto in černo, tako da zagreni s svojo nataknenostjo še svoji družini življenje, se obrača na ta del še posebna pažnja. Učenke se opozarja in navaja, da opravljajo dela tako, da ne trošijo nepotrebno moči in zdravja.

Praktična dela izpopolnjujejo teoretični pouk. Ta jih seznanja z redilno vrednostjo posameznih živil ter jim daje navodila za pravilno sestavljanje hrane. S tem, da računajo potroške za vsakdanjo hrano, spoznavajo razmerje med ceno in hranilno vrednostjo hrane, navadijo se štedljivosti in razmišljanja. — Poseben zapisnik vodijo tudi o lastnih izdatkih in prejemkih ter o tekočih praktičnih vajah v šoli.

Na verski podlagi temelječ vzgojslovni pouk jih seznanja z dolžnostmi dobre matere in zajedno skrbi z religioznim za blažitev srca. Le ono dekle bo kdaj vzorna žena, ki si je v mladih letih prisvojila toliko srečnega bogastva, da bode lahko dajala od preobilja, ko bo zahtevalo življenje od nje velikodušja, srčnosti in požrtvovalnosti.

V šoli dobiva bodoča gospodinja še tudi teoretična in praktična navodila za postrežbo bolnikov in prvo pomoč v sili.

Ker si stavijo kmetijsko-gospodinjske šole in tečaji kot posebno nalogo, vzgojiti dobre kmečke gospodinje, se posveča gospodarskim panogam, kakor: živinoreji, poljedelstvu, mlekarstvu, knjigovodstvu, sadjarstvu itd., veliko pozornost. Vsestransko se jih navaja biti preudarne, računajoče gospodinje, ki si znajo v verskem položaju pomagati in zadeti pravo.

Pomen dobre gospodinjske šole je neprecenljiv, in starši, ki preskrbijo svoji hčerki tako strokovno izobrazbo, so ji dali najboljšo doto, od katere bo uživala obresti vse življenje.

— — —

Loka pri Zidanem mostu. Ko so naša dekleta letos v proslavo 25letnice našega izobraževalnega društva in Marijine družbe nekaj točk tozadvenega sporeda — cerkvene pobožnosti s skupnim sv. obhajilom, izlet na Lisco — že prej izvršila, so sedaj v nedeljo, dne 12. t. m., slovesno zaključila desettedenski drž. kmetijsko-gospodinjski tečaj. Vseh 18 udeleženk je vstrajalo do konca in so po izjavi vodstva po letu pri nakopičenemu delu tečaj zelo redno obiskovale, kar bodi povedano v priznanje staršem kakor dekletom, da se zavedajo velike koristi vsaj začasne gospodinjske šole. Pridne v šoli in doma pri delu so večinoma nekaj kil zgubile. Razen teoretičnega pod-

učevanja vsak dan od 7. do 10. ure s predmeti: gospodinjstvo, vrtnarstvo, sadjarstvo, gospodinjstvo računstvo s spisjem, vzgojslovje in zdravstvo, je bil posebno važen še praktični del pouka, ki se je raztezal na kuho priprostih, toda izboljšanih kmečkih jedi, peko kruha in peciva, izdelovanje sira, čajnega masla in drugih mlečnih izdelkov, konserviranje sadja, šivanje v zvezi s prikrojevanjem in posnemanjem raznih krojev. Poleg tega so se učenke vadile v pospravljanju sob, v serviranju, pranju, likanju in krpanju perila. Zahvaljujemo se tedaj stariši najlepše za požrtvovalno ljubezen pri vsem podučevanju poleg primeroma neznatnih stroškov gospoda voditeljicama Hel. Kelhar-Černetovi in Mariji Dolžanovi; za vso drugo pomoč z veliko radovoljnostjo pa bodi iskrena zahvala tukajšnji kmetijski podružnici, občini, posojilnici in šolskemu vodstvu, kakor tudi posameznim domačinom v Loki in še za posebno velik trud č. g. Al. Potrču in g. načelniku Janezu Novak. Zahvaliti se moramo pa tudi, da je povzdignil sklepno slavnost s svojo navzočnostjo poleg drugih odličnih gostov sam g. oblastni predsednik dr. Natlačen iz Ljubljane. Kakor slišimo, se pripravljajo dekleta za nadaljno proslavo 25letnice še z dvema igrama.

Vložen fižol v stročju. Zelen, prav skrbno osnažen fižol stehtajmo in operimo. Ko se je na rešetku odcedil, ga stresemo v skledo in polijemo s krompom. Temeljito premešanega denimo zopet na cedilnik, kjer naj ostane toliko časa, da se popolnoma ohladi. Za vsak kilogram fižola stehtajmo 16 dg soli. Fižol vkladamo trdno v pološčen lonec ali malo kadičko, in potresamo vmes odmerjeno sol. Na vrh denimo deščice in obtežimo s kamni. V slučaju, da ne pokrije v teku 24 ur fižola izstopivša voda, prilijemo toliko čiste mrzle vode, da stoji čez fižol. Fižol pustimo tako v miru do Božiča. Smetane, ki se nabere na površju, ne odstranimo, če bi se voda osušila, jo znova prilijemo. Kadar smo začeli fižol rabiti, ga snažimo in čistimo kakor kisló zelje. Voda ga mora vedno pokrivati. Za kuhanje rabi nekaj več časa, kakor sveži. V loncu naj bo narahlo, ker se hitreje zmehča. Uporabljati ga moremo na vse načine, a najboljši je v prikuhi. — Stročji fižol pa lahko tudi sušimo. V ta namen vzamemo mlad fižol, ko ni zrnje še tako razvito. Fižol otrebimo, po dolgem prerežemo ter denemo v vrelo vodo, v kateri ga pustimo 5 minut. Nato ga odcedimo in razravnamo na rešeta, ali na lese. ter sušimo ob vročih dneh v senci na prostem, drugače pa na peči, ali v zmerno topli pečici. Suhega hranimo v tankih vrečkah na suhem in zračnem prostoru. Toda fižol naj ne bo toliko suh, da bi se lomil, ampak še upogljiv. Pred uporabo ga 12 ur prej namočimo. — Na isti način lahko posušimo tudi grah.

Sir imperial. Mleko, namenjeno za sir imperial, segrej na 65 stopinj C in ga pusti pri tej temperaturi pol ure. Nato ga postavi v mrzlo vodo ter ohladi na 28 stopinj C. Ohlajenemu pa dodaj okisovalca (navadno čisto kisló mleko), na 5 litrov en kozarec. Med vednim mešanjem prilivaj polagoma sirišče, katero si pol ure prej raztopila v enem kozarcu sveže vode. Sirišče kupiš v drogeriji, za 5 litrov

mleka ga vzemi tri nožve konice. Sirišču dodaj tudi žličko soli. Še enkrat mleko temeljito premešaj, nato pa pokrij s prtom in pusti na mirnem prostoru stati 18 do 24 ur. Po tem času ga razreži z lesenim nožem in pospravi z zajemalko v čist prt, zaveži in obesi, da se sirotka odteka. Po osmih urah daj vse skupaj na mizo in obteži približno s 5 kg. Po nadaljnjih osmih urah ga deni v skledo, prida par žlic goste kisle smetane in soli po okusu ter prav dobro zgneti. Nato oblikuj majhne hlebčke (približno 5 dkg težke). Užiten je imperial takoj, če ga pa zaviješ najprej v pergamenten in nato v staniol-papir, ostane dober osem dni.

Kapljice zoper slabost. Pest drobno zrezanega listja vinske rutice daj v steklenico in naliij toliko žganja, da bo pokrito ter postavi na solnčen prostor. Steklenico večkrat potresi. Čez sedem dni precedi skozi čisto krpo in hrani v dobro zamašenih steklenici.

Kuhinjski ščurki so ostudna golazen, posebno v starejših hišah na deželi. Kjer se zaredijo, jih je težko odpraviti, ker imajo nebroj skrivališč, posebno ljubijo tople kotičke v kuhinjah. Ponoči pridejo iz svojih skrivališč ter si iščejo hrane. Proti temu ogabnemu mrčesu se priporoča snaga, posebno se morajo redno odstranjati vsi ostanki jedi, tudi je treba dobro očistiti škafe, v katerih pripravljamo krmo za svinje. Po noči, ko pride mrčes iz svojih skrivališč in si išče hrane, vzami metlo in ga pokončaj! V naslednjem pa hočemo našim gospodinjam opisati zelo priprost in zanesljiv način pokončevanja ščurkov, o katerega zanesljivosti sem se pred kratkim prepričal. Zvečer, predno greš spat, vzami gladek lavor ali kako drugo od znotraj gladko posodo, zmečkaj na dnu komad kuhanega krompirja in ga poškropi z navadnim sadnim kisom. Posodo postavi ob steno, po kateri se najraje sprehajajo ščurki, in jo pusti tamkaj čez noč. Prijeten duh krompirja in kisa privabi ščurke, ki se priplazijo od vseh strani v posodo. V posodo je lahko priti, ven pa ne morejo, ker gladke stene posode tega ne dopuščajo. Drugo jutro boš imela veselje nad uspešnim lovom. Skliči kurjo družino, ki se bo stepla za priboljšek. To je nasvet, ki te nič ne stane, je pa popolnoma zanesljiv. Želim, da bi ga gospodinja pridno uporabljale ter se rešile te neprijetne in ostudne nadloge!

Brzoparilnik »Vema«. Po dolgoletni izkušnji uporablja danes vsak napreden in štedljiv kmetovalec, kakor tudi vsaka gospodinja samo najboljšo od najboljšega in to je brzoparilnik »Vema«, izborna priprava za vsako uporabo. Priporoča se nov izdelek brzoparilnikov »Vema« z bakrenim kotlom, ki imajo veliko daljšo življensko dobo od pocinkastih brzoparilnikov. Poleg tega imajo to prednost, da se lahko uporabljajo tudi kot žgalni kotli za žganjekuho in sicer na ta način, da se z malimi stroški nabavi kapa ter se jo na kotel pritrdi. Tudi za splošna druga dela so ti brzoparilniki sposobni, kot za kuhanje perila itd. Krma se v teh parilnikih samo pari in ne kuha in obdrži vsled tega

vse redilne snovi v sebi. Tudi je parjena krma zdravejša in tečnejša od kuhane. Uniči tudi vse v krmi nahajajoče se strupene glivice ter se zamore nagniti krompir in zaduhel oves pokladati živini brez škode za njeno zdravje. Z ozirom na fini material ter dolgo življensko dobo in večstransko uporabo je ta brzoparilnik »Vema« najcenejši, kar jih je v prometu. Izdeluje jih: Prva jugoslovanska izdelovalnica strojnih brzoparilnikov v Mariboru Maks Weiss, Trg Svobode št. 1.

Cene in sejmska poročila.

CENE TUJEMU DENARJU.

Zadnje dni se je dobilo na zagrebški borzi v valutah: t ameriški dolar za 56.10 Din.

Dne 16. avgusta pa v devizah:

100 avstrijskih šilingov za 8.0170 do 8.0470.

100 italijanskih lir za 296.60 do 298.60.

100 madžarskih pengov za 9.9247.

1 ameriški dolar za 56.83 do 57.03.

100 francoskih farnkov za 222.47.

100 nemških mark za 13.5525 do 13.5825.

100 čehoslovaških kron za 168.30 do 169.10.

SEJMI OD 15. AVGUSTA DO 1. SEPTEMBRA 1928.

16. avgusta: Mozirje, Oplotnica, Gornja Lendava (Prekmurje), Rakičan (Prekmurje) in Vuzenica.

17. avgusta: Šmarje pri Jelšah.

19. avgusta: Hodoš (Prekmurje).

21. avgusta: Dokležovje (Prekmurje).

24. avgusta: Laško, Sv. Duh (srez Ljutomer) Slov. Bistrica, Murska Sobota, Velenje in Rogatec.

25. avgusta: Loka pri Žusmu.

26. avgusta: Ljubno, Breg pri Ptuj.

28. avgusta: Dolnja Lendava (Prekmurje).

29. avgusta: Žalec, Poljčane, Muta, Sv. Tomaž (srez Ptuj) in Sv. Filip v Veračah.

31. avgusta: Konjice.

1. septembra: Št. Ilj pri Velenju.

Mariborsko sejmsko poročilo. Svinjski sejem dne 10. avgusta: Pripeljalo se je 234 svinj. Prodalo se je 146 komadov. Cene so bile sledeče: 5 do 6 tednov stari prašički 100 do 125 Din, 7 do 9 tednov stari 180 do 225 D, 3 do 4 mesece stari 350 do 440 Din, 5 do 6 mesecev stari 460 do 500 Din, 10 mesecev stari 500 do 560 Din, enoletni 1000 do 1300 Din. 1 kg žive teže 10 do 12.

Cene lesu in deželnim pridelkom. Ljubljana. Les: hrastova drva franko vagon nakladalna postaja po 15.5; zaključek 3 vagoni. Tendence čvrsta. — Deželni pridelki: vse samo ponudbe, slovenske postaje, plačljivo v 30 dneh, dobava promptna. Pšenica baška nova 79—80, 2%, 290—295, pšenica za avgust 297.50 do 300, za september 300—302.50, moka stara 0 g blago franko Ljubljana, plačljivo po prejemu 520—525, moka nova 455 do 465, koruza 350—352.50, oves novi za avgust 265—270, ječmen baški 70—71 kg, novi rešetani, franko Ljubljana, plačljiv po prejemu po 325—327.50. Zaključeno 1 vagon koruze. Tendence nespremenjena.

Gospodarska obvestila.

Stanje hmelja v Savinjski dolini. Žalec, dne 11. avgusta 1928. Padavine dne 2. in 6. t. m. so hmeljske nasade nekoliko osvežile in pospešujejo prehod cvetja v kobule. Posamezno se bode najhitreje dne 16., vobče pa dne 20. t. m. pričelo z obiranjem.

Nadejamo si, da bode pridelek prvo-vrstne kakovosti. Vreme je zorenju kobul ugodno. Posamezni nakupo-valci hmelja so že zglasili svoj pri-hod v Žalec.

Špitalič pri Konjicah. Žetev je končana. Pšenica v dolini je bila napadena od rje, v hribihih je ostala zdrava. Žetveni donos je nekoliko bolji kakor lani, v boljih legah se je seme 12krat vrnilo. Vinogradi so v niz-kih legah trpeli na slani in je trsje tamkaj slabo obloženo. Kjer slana vinogradov ni dosegla, je mnogo zaroda. Listje in grozdje je zdravo. Posebno zanimivo je to, da se le-tos žlahtne sorte bolje razvijajo kakor do-mači, tukaj zelo priljubljeni: javor. Letos sta celo burgundec in žlahtnina dobro na-stavila. Ker že dve leti ni bilo skoro nič sa-dja in ne grozdja, pričakujemo že težko do-bre trgatve, pa magari če bo tudi pridelek imel kaj več kisline. Zadnjih par let smo se vrgli zelo na živinorejo. Za letošnjo jesen pripravljamo premovanje rodovniške živi-ne v okvirju živnorojskega odseka. Ob tej priliki bo na prodaj nekaj mlade živine za pleme. Gojimo murbodensko pasmo, s ka-tero smo zadovoljni.

*Najbolji pripomoček
za krastenje slabe zaostale
in zahirane živine je pri-na
no:*

*Težakovo olje za živino
Nipe dobi samo pri
Mo. Težaku
Zagreb, Sundulićeva 14.*

Gospodom pri hmel-jarskem društvu v Žalcu.

Ker se mi je v nedeljo na skupščini Hmeljarskega društva zabranilo go-voriti, in to brez vzroka, samo vsled strahu, da se članom Vaše delovanje — oziroma nedelovanje — ne pokaže v pravi luči, sem prisiljen tem po-tom ugotoviti sledeče:

Vse Vaše delo zadnjih let je obsto-jalo v glavnem iz pošiljanja raznih poročil in plakatov. Vse druge Vaše akcije so bile le navidezne, začete ali nepripravljene, prepozne, v neiz-peljivi obliki ter s tem že vnaprej ob-sojene na neuspeh. Vam seveda to ni bilo mar, samo da ste lahko udri-hali po Vam neljubih političnih na-sprotnikih, češ: nočejo nam ugoditi, poznajo nas samo pri davkih itd. itd. Da ste zahtevali nemogoče stvari, saj tega hmeljarji ne bodo vedeli. Kaj zato, če s takimi neresnimi, naspro-tujočimi predlogi trpi ugled Hmelj-društva in hmeljarjev! Kaj zato, če, sodeč po teh predlogih, smatrajo vsi odločujoči gospodarski krogi v drža-vi Hmeljarsko društvo za Slovenijo kot neresno, brezpomembno organi-zacijo, samo da se lahko demagoško hujska. Včasih se celo zdi, kot da bi gotovi gospodje celo ne želeli močne in vplivne hmeljarske organizacije!

Vsa krivda glede polovične vožnje obiralcem hmelja leži, gospodje, le edino na Vas, ker se niste spomnili,

niste znali ali pa celo niste hoteli se pravočasno pobrigati za to. Skrben hmeljar si ne išče drogov takrat, ko jih že rastlina sama išče. Preskrbi jih poprej, ker pozneje jih dobi ali tudi ne dobi.

Društveni zakon pravi, da se mora overovljen zapisnik ob enem s pra-vili tekom treh dni poslati na oblast. Mi imamo ob občnega zbora že 7 te-dnov in Vi še tega niste, ali vsaj ne pravilno izvršili. Lepo ogledalo nag-lice!

Na Vaš napad, češ, da smo tisti krivi, kateri Vas nismo pravočasno obvestili, oziroma na to opozorili, dočim ste prej vsak neljub Vam pred log, nasvet, kritiko ali prezrli ali pa ironično zavračevali, češ, to je od mladih, enoletnih, neizkušenih itd. hmeljarjev.

Za danes samo še sledeče: Gospo-dje, če niste zmožni Vi, ki imate za to zaupanje in odgovornost, voditi in braniti koristi Hmeljarskega društva in hmeljarjev, potem pa odsto-pite in mislim, da je to največja u-sluga, katero lahko storite hmeljar-stvu in hmeljarjem!

Franc Turnšek, Polzela.

Škole pri Pragerskem. Naše gasilno društvo je dne 29. julija t. l. praznovalo 35letni-co svojega obstoja ob priliki blagoslovljenja prve nove motorne brizgalne ptujske oko-lice. Brizgalni sta kumovala zakonska vele-posestnika gg. Jernej in Ivana Lenartova iz Stgonjce, kojima tem potom gasilno društvo daje iskreno in pristrčno zahvalo za iz-kazani pristop in naklonjeni izdatni pri-spevek, kakor tudi vlč. g. župniku Ravšl iz Cirkovec za podelitev blagoslovljenja in ganljivega slavnostnega govora ter vsem došlim udeležencem, ki so ta dan počastiti školsko gasilno društvo.

Sv. Trojica v Slov. gor. Tukaj je umrla po dvemesečni mučni bolezni 56letna Ivana Škof. Rajna je bila članica Marijine družbe. Njeno občo priljubljenost je pokazal po-greb, ki je bil veličasten. Vsem udeležen-cem pogreba iskrena Rajni sveti večna luč!

Negova. Dne 28. julija t. l. so tukajšnji zvonovi oznanjevali žalostno vest, da se je preselila v večnost Ana Tomažič, kmetica iz Lokavec. Bila je vzor usmiljenja do re-vežev ter je marsikateremu stradajočemu siromaku pomagala v bedi in pomanjkanju. Obdarovala je tudi nedolžne otročiče, ki jih je nad vse ljubila. Vzorno je gospodarila, čeravno je bila nad 20 let vdova, na svoji kmetiji, tudi v najburnejših časih. Ker je izpolnjevala voljo Gospodovo, ki pravi: Bil sem lačen in ste me nasitili, bil sem nag in ste me oblekli itd. Zato je tudi njej Bog po-plačal z nad 82 let dolгим in zdravim živ-ljenjem. Po smrti so jo spremila dobra de-la krščanskega usmiljenja, katera so naj-boljši zagovorniki onkraj groba. Da je bila vsem zelo priljubljena, spričeval je njen pogreb, ki se je vršil dne 31. julija. Velika množica ljudi od blizu in daleč jej je ska-zala zadnjo čast.

Zabovci. Da bode Drava tirjala svojo žrtev iz rodbine Janžekovič, koje je takorekoč redila in vzgojila, ubogi 28letni Janez pač še ni pričakoval. Vedel je sicer že v naprej, da bo dno reke njegov grob, ali da ga bo pogoltnila v najlepši mladeniški dobi, niti še slutil ni. Večkrat je izrazil bojazen, kaj bo z njim, če pače v vodo, ker ne zna plavati,

vendar v to nihče ni veroval. Dne 3. t. m. je šel kakor običajno na svoje delo pred leseni most v Ptuj, veselo razpoložen. Okoli 11. ure je nesreča hotela, da je potegnil desko raz pontona, koja je padla z enim koncem v deročo vodo ter vrgla njega obenem v glo-bočino, kjer je izginil za vedno. Prikazal se je samo enkrat v toliko, da se je videl pred-pasnik, vendar rešitev njega ni bila več mo-goča. V znak žalosti so tovariši opoldan o-pustili delo. Vest o smrti tega odličnega pev-ca je potrla vse, ki so ga poznali, saj je bil priljubljen povsod, kamor je prišel. Hudo je staršem, izgubili so z njim edino oporo na stara leta. Pogrešali pa ga bodo razen tova-rišev pevcev tudi občani, koje je ubrano pe-tje tega fanta toliko večerov razveseljevalo. Žal nam je za njega, a ostal nam bo v traj-nem spominu! Vsem prizadetim naše iskren-o sožalje! — V imenu vseh P. M.

Šmarje pri Jelšah. Juhuhu! Hvala Bogu! Smo pa zopet na konju, si mislimo Šmarčani vsi po zadnji nedelji, dne 12. avgusta. Zelo razdrapano cerkev smo temelito po-pravili in oblekli tako imenitno, da bi čast delala tudi večjemu kraju. Posebna lepota je glavni vhod z velikim betonskim prosto-rom in mogočnima stebroma ter popolno novi kameniti veliki altar. Kar je novega in prenovljenega, nam je ob veliki množici vernikov slovesno blagoslovil naš rojak msgr prof. Vreže. V zelo poljudni besedi je nas nato v imenu in po naročilu prevzviše-nega našega knezoškofa Andreja pohvalil zaradi gorečnosti za lepoto hiše božje ter nam razložil, kako potrebno je bilo to po-pravilo, kako bogoljubno delo smo izvršili in kako lep in trajni spomenik smo posta-vili lastni vnemi za čast božjo in ob enem tudi 700letnici ustanovitve in obstoja naše obširne lavantinske škofije. Cesar pa gos-pod govornik ni povedal, pa se živo spomi-njamo, je to, da je v tej cerkvi on sam pred ravno 40 leti, to je dne 12. avgusta 1888, ob velikanski udeležbi obhajal svojo primicijo ali novo sveto mašo. Hvaležni smo zato na-šemu gospodu župniku in pa vrlemu načel-niku konkurenčnega odbora Mihatu Skale, da sta vse tako uravnala, da smo ob enem z blagoslovitvijo cerkve zamogli obhajati še tudi 40letnico svojega odličnega rojaka. Naš ljubi Bog mu naj nakloni še zlato in bisern-o sv. mašo, tako mu želimo in za to mo-limo vsi!

Sv. Barbara nad Šmarjem. V soboto, dne 18. avgusta, poteče 50 let, odkar sta zakon sklenila naš zelo ugledni in priljubljeni so-seđ ter dolgoletni cerkveni ključar Martin Novak in Francka iz znane Šketove fami-lije. Ne le mi, ampak cela fara se veseli, da jima je pomagal ljubi Bog otroke tako vzgledno vzgojiti in da jima je dal v ljubi zastopnosti dočakati zlato gostijo. Saj smo poleg g. župnika Sinko in Grobelšek Toneta tudi našemu dobremu Tineku iz srca hva, ležni za ustanovitev posojilnice, ki že ravno 20 let v kaplaniji tako izborno deluje. Ker se te zlate gostije vsi veselimo, želimo — in kakor smo zvedeli, sta se tudi že sama odločila za to —, da jo bota obhajala po do-gotovljeni prenovitvi župnijske cerkve pred zadnjo septembersko nedeljo. Čestitamo in kličemo: Bog živi!

Dvor pri Šmarju. Umrla je Mica Stoklas, hči nekdanjega dolgoletnega našega župa-na Tomaža. Ravno pred 40 leti je njen stric, brežiški in pozneje braslovški dekan Matija Stoklas, pridigoval na novi sv. maši našega rojaka msgr. Vrežeta, ki mu je sedaj skazal hvaležnost s tem, da je njegovi nečakinji ob veliki množici žalujočih blagoslovil grob in njeno dušo v večnost spremil.

Mlada, poštena služkinja se sprejme ta-koj pod ugodnimi pogoji k družini brez otrok. A. Reisman, Maribor, Vojašniška ulica 6. 976

Zelo učinkovito zdravljenje golše (krofa).

Med najvažnejšimi iznajdbami je zdravljenje golše in debelega vrata s pomočjo zdravilne, z jodom prepojene soli. Znameniti dunajski učenjak, universitetni profesor g. dr. vitez Wagner von Jauregg in mnogi drugi zdravniki se sklicujejo na odnosna izkustva in objavljajo neštne slučaje ozdravljenja. Tako so n. pr. v Švici golšavi ljudje celih okrajev rešeni tega zla. Gre ob enem za popolnoma neškodljivo pitno kuro, ki tudi na občno stanje izvrstno učinkuje. Naše zdravilne soli so osvobodile več tisoč ljudi golše in debelega vratu. Zahtevajte naša poročila o ozdravljenju in uporabite, čemu vsak zdravnik rad privoli. Ustanovili smo v vseh državah postaje za razpošiljanje in pošljemo Vam

popolnoma zastoj

naš opis, ki Vas bo gotovo zanimal. Dopisnica zadostuje in takoj dobite zahtevano.
August Märzke, Berlin-Wilmersdorf,
Bruchsalterstrasse 5, Abt. 911. 853

Vozni red

za železnice in avtobusproge Slovenije, veljaven od 15. maja 1928, se dobi v Tisk. rni sv. Cirila v Mariboru. — Cena komadu 2 Din.

BRUSNICE

ponudite Podravski industriji sadnih izdelkov, Maribor, Trubarjeva ulica 8. 782

MALA OZNANILA Višnje

In temeradoče šročno prodaste najbolje pri Podravski industriji sadnih izdelkov, Maribor, Trubarjeva ulica 8. 789

Dva dijaka se sprejmeta na celo oskrbo po nizki ceni. Maribor, Mlinska ulica 31. 959

Dva dijaka se sprejmeta na stanovanje in hrano: Maribor, Meljska 67. 970

Sprejemem dva mlajša dijaka na stanovanje in na hrano, poceni. Električna luč prosta. Lovec, Maribor, Glavni trg 4, na dvo-rišču. 974

Sprejemem sodarske pomočnike pri prosti hrani, stani, stanovanju in perilu. Franc Repič, sodar v Ljubljani, Trnovo. 963

Učenec se sprejme v parolinu Franc Ehrlich in sinovi, Pesnica. 928

Dva močna vajenca sprejemem takoj. Prodajam tudi voz in dva konja po ceni. Pekarna Lubej, Leitersberg, pošta Pesnica. 973

Dva vajenca se takoj vzameta v kotlarsko obrt. Oskrba v hiši. Maks Weiss, kotlar, Maribor, Slovenska ulica 28. 965

Pivo liter Din 2-

popolnoma pristno, kakor tovarniško glede okusa in alkohola in to le za domačo rabo. Za navodilo in pojasnilo s prilogo je poslati znamko za 2 Din na: M. Pučko, Budina pri Ptuj. 958

Viničar s 4-5 delavnimi močmi in večletnimi sprejemali s sprejme. Naslov v upravi lista. 957

V Slovenjgradcu se sprejme na hrano in stanovanje deklica, ki bi obiskovala meščansko šolo. Naslov: Jožica Mlakar, postnoležeče, Slovenjgradec. 962

Fanta, šest mesecev starega, dam za svojega. Babič Alojzija, Hrastje pri Limbušu. 969

Ostrožnice ali robidnice

prodaste pri Podravski industriji sadnih izdelkov, Maribor, Trubarjeva ulica 8. 761

100 obiravk za hmelj se sprejme po 15. avgustu. Zglasiti se je treba pri Ferdu Ozvaldu v Rušah. 975

Strojno pletenje podučuje pletarna Vezjak, Maribor, Splavarska ulica 6. 975

Velik črn pes (Doberman) sliši na ime »Črt«, se je zatekel in izgubil. Kdor ga najde, naj ga proti nagradi odda ali da obvestilo pri gospej dr. Kodermanovi, Maribor, Cankarjeva 6. 972

Nove sode, močne, od 50 do 1500 litrov, ima v zalogi ter po najnižji ceni prodaja Josip Ramšak, sodar, Ruše. 968

Vzamem kmečki mlin v najem, na račun ali pa grem za tretino. Kralj Josip, p. Fram. 964

Lepo posestvo

pol ure od cerkve in šole se takoj zamenja za gozd, ali les. Samo na pismena vprašanja daje pojasnila Vincenc Brumen, posestnik, šalovci, p. Središče ob Dravi. 926

Lepo arondirano posestvo na lepi legi se radi starosti proda. Poslopja v dobrem stanju. Več se izve: Galicija, Hramše 32. 971

Posestvo za 30.000 Din na prodaj, oddaljeno od žel. postaje 20 min., blizu glavne ceste. Naslov v upravi lista. 966

Posestvo blizu farne cerkve, 3 njive, travniki za 4 glave živine, zidana hiša, hlevi se za Din 80.000 prod. Vprašati je v trgovini Maribor, Grajski trg 2. 938

Prodajam novo zidano hišo, davka prosto, vrt in sado- nosnik. Tik šole, cerkve in okrajne ceste v Konjiškem okraju. 930

Lepa kmetija na prodaj v Razgorji št. 5 eno uro od Vojnika, v obsegu 16 ha: njive, travniki, sadonosnik, vse okoli hiše, tudi gozd čisto blizu. Hlevi in kleti bo kane; gospod. poslopje novo; dva kozolca, vodnjak doma, vse v dobre mstanju. Cena 200 tisoč Din. Proda se zato, ker sta mož in žena umrli brez otrok. Vpraša se v župnišču v Vojniku. 980

Samski sodarski pomočnik ali vajenec, ki že zna kaj delati ali razume, se takoj sprejme pri gostilni Klemenčič v Vurbergu. 981

Sprejemem dva dijaka na stanovanje in hrano. M. Ferline, Maribor, Samostanska ulica 84. 982

Dr. O. I.:

13

ČRNI KRIŽ PRI HRASTOVCU.

Zgodovinska povest.

»Nisem vreden, da ste tako prijazni,« meni Šef celo udano, »prišel sem k vam, ker vem, da najdem tu pomoč.«

Trenak je uganil, da namigava Šef na zidanje cerkve, zato ga vzpodbuja, češ:

»Le kar naravnost povej, pomagam ti, kolikor je to v mojih močeh.«

»O gospod oskrbnik, vi ste mož, ki ima veliko oblast, posebno sedaj, ko mladega gospoda ni doma, vse je v vaših rokah.«

»Ne govori tako na dolgo, kar povej, kar te teži.«

Šef je posegel globoko po sapo, vzdihnil ter začel praviti, kaj je vse slišal o novi sekci, ki se hoče skazati kot bogoljubna družba. Zato se je navdahnjen od sv. Duha odločil, da pozida še večjo cerkev. Manjkajo pa mu sredstva za to, vsled česar prosi, da bi ga graščina podpirala. Skliceval se je na različne čudeže, ki so se že zgodili, iz česar je videti, da so vse prikazni, ki

jih ima, resnične in da je volja božja, da nastane v Radehovi večje svetišče.

»Kapelico ste vendar že postavili, saj to zadostuje za enkrat,« pravi oskrbnik, »saj ni toliko pristašev, da ne bi našli prostora.«

»O pač, gospod oskrbnik,« se razvname Šef ter zamahne z desno roko, »vedno več se jih oglašajo od vseh strani, da, celo iz trga so prišli in izjavili, da se zanimajo za to družbo.«

»Kaj praviš,« meni oskrbnik in se dela zelo radovednega, »kaj takega ni mogoče, ko vendar velja trg Sv. Lenarta za celo katoliškega.«

»Saj nismo zoper katoliško vero,« reče hlastno Šef, »mi le hočemo, da se svet spokori in tako odvrnemo nesreče, ki bi nas drugače zaledele.«

»A tako, tako,« reče mirno oskrbnik, »kaj pa poreče k temu gospod Morenus, ki še ni dolgo v trgu?«

»O gospod oskrbnik,« odvrne Šef vez razvnet, »novi gospod župnik je mož na pravem mestu.«

»To je naravno,« odvrne oskrbnik, »kot katoliški duhovnik mora zastopati z vso verno resnico, ki jih uči katoliška vera, posebno v se-

Konserviranje sadja

ni umetnost, če znaš! Zato si kupi to knjigo v Cirilovi tiskarni v Mariboru. Knjiga stane Din 15-

DUNAJSKI SEJM

2. do 9. septemb. 1928.

Največja vzorna razstava industrijskih in obrtnih izdelkov.

Poljedelski stroji, orodja in vse potrebščine.

Vzorna razstava poljedelskih in gozdnih pridelkov.

Razstava drobnic in mlečnih pridelkov.

III. Ogled avstrijskega ječmena.

Razstava vrtnarstva.
Zvezna poskušnja vina.

I. avstrijski živinski sejm

(4. do 6. septembra 1928.)

Razstava plemenske živine.

Vprežne živine. — Konjev.

Veliko znižane vozne cene na tu- in inozemskih železnicah, na Donavi in v zračnem prometu. Brez pasviza! S sejmskim izkazom in potnim listom prost prestop meje v Avstrijo. Vsakovrstna pojasnila in sejmski izkazi (po 40 Din) se dobijo pri

WIENER MESSE — A. G. WIEN VII.

pri avstrijskih zastopstvih v inozemstvu in pri vseh častnih zastopnikih Wiener Messe v vseh večjih krajih. 967

Zakaj kupite

najceneje manufakturno blago edino pri
Franc Dobovičnik, Celje, Gosposka ul. 15

Ker ima veliko tovarniško skladišče vsakovrstnega blaga.

Ker ima trgovino v lastni hiši in ne plačuje najemnine.

Ker ima veliki promet, vsled tega sveže blago.

Ker ima lastno tovarno odelj (koltrov).

Ker ima lastno izdelovanje različnega perila.

Ker ima pošteno mero, dobro blago in nizke cene.

Ker ima zamisel »mali zaslužek, a veliki promet«. 961

Vsakomur se izplača, da obišče pa če tudi od daleč strogo solidno in pošteno trgovino
Franc Dobovičnik, Celje, Gosposka ul. 15

Trgovci, zahtevajte cenike prešitih odelj. — Posebni oddelek na debelo za trgovce.

Maline

kupuje po najvišji ceni
Podravska industrija sadnih izdelkov, Maribor,
Trubarjeva ulica 9. 780

Kmetje

zamenjate in prešate najbolje v tovarni bučnega olja

I. Hochmüller v Mariboru

Pod mostom 7, desni breg 828

Cunje,

staro železo, baker, medenino, svinec, cink, papir, glaževino, kosti in krojaške odpadke kupim in plačam najboljšo

A. Arbelter, Maribor,

Dravska ul. 15.

Iščem stalne nabiralce in nakupovalce. 566

Jetika se ozdravi, zdravniški zavod dr. Pečnik-a v velikih gozdih na gori, pošta Rogaska Slatina. 917

VINO proda

prvovrstno lansko letno odlikovan s prvovrstno priznanico še 90 hl letnik 927. Cene:

mešano belo 8.— Din
Rizling 9.— Din
Šipon (molzer) 10.— Din

Vzorci se ne pošiljajo!
Veleposestvo Šegula, Hlapenci, Juršinci, žel. post. Moškanjci. 943

Razglas

Županstvo občine Tišina razglašča, da se vrši nanovo vpeljani živinski in kramarski sejm dne 10. aprila in dne 7. septembra vsakega leta in tudi že letos 7. septembra. Vabimo vse prodajalce in kupce na ta novi veliki sejem za govejo živino, se ne plača nobena pristojbina. 960

Županstvo občine Tišina, Prekmurje, srez Murska Sobota.

CIRILOVA KNJIŽNICA

OBSEGA SLEDEČE ZVEZKE:

1. Dr. Karl Capuder: **Naša država.** (Razprodano.)
2. Dr. Leopold Lénard: **Jugoslovanski Piemont.** Din 7.—
3. Dr. Leopold Lénard: **Slovenska žena v dobi narodnega preporoda.** Din 10.—
4. **Moj stric in moj župnik.** Din 4.—
5. G. J. Whyte Meloille: **Gladiatorji, I.** del Din 8.—
6. G. J. Whyte Meloille: **Gladiatorji, II.** del Din 10.—
7. H. G. Wells: **Zgodba o nevidnem človeku.** Din 7.—
8. B. Orczy: **Dužica, I.** del broš. Din 18.—, vezan Din 30.—, II. del broš. Din 25.—, vezan Din 40.—, III. del broš. Din 32.—, vezan Din 44.—
9. A. Conan Doyle: **V biblijski puščavi.** Din 12.—
10. Arnold Bennett: **Živ pokopan.** Din 8.—
11. Illamo Camelli: **Izpovedi socialisti.** Din 16.
12. E. R. Burroughs: **Džungla, I.** del Din 18.—, II. del Din 14.—
13. Elza Lešnik: **Šumi, žumi Drava ...** Din 5.—
14. Matija Ljubša: **Slovenske gorice.** (Razprodano.)
15. Erckmann-Chatrian: **Zgodbe napoleonskega vojaka.** Din 12.—
16. Antonio Fogazzaro: **Mali svet naših očetov.** Din 28.—
17. Anton Kosi: **Iz otroških ust.** Din 8.—
18. Dr. J. Jeraj: **Kadar rože cveto.** Din 8.50.
19. J. F. Cooper: **Zadnji Mohikanec.** Din 11.—
20. Pavel Keller: **Dom.** Broš. Din 22.—, vezan Din 35.—
21. Gabriel Majcen: **Zgodovina Marlboro.** Din 20.—
22. H. R. Savage: **Snubitev kneza šamila.** (Se ni izšla.)
23. Kazimir Przerwa-Tetmajer: **Rokovnjači izpod Tatve in druge povesti.** Broš. Din 16.—, vezan Din 28.—
24. Arthur Sills: **Smrtna past.** Din 9.—

danjih časih mora biti previden, da se ne začnejo razširjati krivi nauki po njegovi župniji.

In oskrbnik pogleda prodirajoče Kolomana Šefa, kakor bi hotel gledati v njegovo dušo, češ, povej mi vso resnico.

Vodja skakačev se je dal pod vplivom teh besed zapeljati, da je pojasnil vse. Povedal je, da ga je dal župnik klicati v župnišče, kjer sta se v čisto posebni sobi pogovarjala o sekti skakačev. Župnik se je zelo zanimal za celo stremljenje te družbe in izrazil celo svojo zadovoljnost nad tem, da se je postavila kapelica na čast božjemu grobu.

»Tedaj gospod župnik nima nič proti vašemu ravnanju, praša oskrbnik navidezno malomarno.

»O, nikakor, gospod oskrbnik, »on je še celo obljubil, da pride prvo mlado soboto, ko imamo našo službo božjo, pogledat, da se prouči o vsem tem, kar mi počenjamo.«

»Tedaj prvo mlado soboto imate shod, bržkone zvečer, kaj ne?«

»Da, da, kakor se stori mrak, pridite tudi vi, gospod oskrbnik.«

»Bom videl, kako bom shajal s časom, za sedaj ti samo obljubim, da bom preskrbel nekaj za

zgradbo cerkve, seve, moraš molčati, ker graščakinja o tem ne sme ničesar vedeti.«

»Bodite prepričani, milostljivi gospod, da molčim, ker vem, da je graščakinja nasprotnica našega gibanja.«

S tem je bil celi pogovor končan; zadovoljna sta bila oba, Šef, ker je dobil zagotovilo pomoči, in oskrbnik Trenak, ker je zvedel za mišljenje župnika Morenusa. In to mu je prišlo prav, kajti sedaj ima sredstvo v rokah, da nastopi proti onemu, ki je omogočil poroko mladega graščaka z Agato, za katero se je on trudil zastonj.

Zadovoljno si je mencial roke, ko je Šef zapustil sobo in še dolgo je hodil po sobi gor in dol ter klepal načrte, kako se maščuje nad župnikom. In svest si je bil, da se mu to posreči, saj je vedel, da mu stoji ob strani graščakinja, ki še o vsem tem nič ne ve, a pride za to čas in mogoče med tem še zve kaj več.

Koloman Šef je v svoji navdušenosti za razširjanje sekte skakačev glede župnika Morenusa povedal res vse, kakor je tudi mislil. —

Župnik Morenus se je kmalu uživel v nove razmere. Ker je bil mož bolj svobodnega mišljenja, tudi ni delal razlike med ljudmi, če so bili drugega verskega mišljenja. Zato ni našel po-

Sadje v gospodinjstvu!

Sadje najbolj zdrava hrana! Gospodinje in dekleta, kupite v Tiskarni sv. Cirila. Knjiga stane 24.— Din.

† Župnik in svetnik Janez Cemažar

Zopet nas je zapustil mož korenjak, mož pristne gorenjske krvi, mož poštenjak, mož, ki mu je bilo geslo: »Ljubezen je zapoved božja; in tudi če je samo ta, zadošča«, mož, ki ga je najlepše popisal njegov tovariš dr. Kovačič: »Naš Janez je bil mož, ki je v zdravih letih poznal samo le eno: Moli in pridno delaj, v letih bolezni pa: Moli in voljno trpi!

Veličastna teharska cerkev je živa in glasna priča njegovega dela, njegova zadnja tri leta težke bolezni pa priča nedosegljive potrpežljivosti. Le eno pot je poznal zadnja leta — v cerkev in nazaj. Pa kako težavna in mukepolna je bila ta pot! Težkobolne noge so pač silno trpele, ko so morale nositi orjaško in krepko postavo.

Tam pri drugem oknu v I. nadtropju je slonel dneve in dneve in se pogovarjal z mimoidočimi. Šli so tu mimo delavci iz tovarn, poljski delavci, šolski otroci; vsakega je nagoovoril, za vsakega je imel očetovsko besedo. Tudi znanci in prijatelji, ki so prihajali, so najprej pogledali na okno, če gleda g. Janez s pipico v ustih in z ljubeznivim smehljajem dol proti cerkvi, proti trajnemu spomeniku svojega dela in truda in gorečnosti za čast božjo. S strahom so povpraševali mimoidoči, če ga niso zapazili pri oknu: »Kako je z gospodom Janezem?«

Ah, ta bolna noga, ni ga več nesla k oknu, ne več v cerkev! Vse moči je zbral, da bi le včasih opravil daritev sv. maše. In tako je šlo z rajnim gospodom Janezem naglo proti koncu. Na vsako tolažilno besedo je odkimal, rekoč: »Pojd', pojd', umrl bom!« Kakor angel varuh mu je stala ob strani njegova edina sestra Ana. Na dan smrti mu je še podelil novomašnik g. Munda novomašniški blago-

slov, pokrižal sem ga, solza zahvale je zalesketala v njegovih očetovskih očeh in kmalu nato se je začel smrtni boj. In malo pred 10. uro zvečer je še enkrat odprl svoje blage oči kakor v slovo in njegova duša, plameneča ljubezni do Boga in bližnjega, je odplula k večnemu Stvarniku po plačilo...

Da, ljubezen, tista resnična ljubezen, ki je bila čudovito živa v vidnih dejanjih, je ožarjala njegovo celo življenje v toliki meri, da ga je delala povsod dragega znanca in nepozabnega prijatelja. To je tudi pokazal pogreb, kakor si lepšega skoraj ne moremo misliti.

Za križem so šli učenci vseh treh šol, potem moški, dolga, dolga vrsta, nato zastava gasilcev, za katero so korakali mnogoštevilni teharski gasilci; nato zastava fantovske Marijine družbe, za katero so se razvrstili dečki Marijinega vrtca in fanti Marijine družbe; nato zastava dekliške Marijine družbe z deklicami Marijinega vrtca in dekleti Marijine družbe; potem orlovski zastava z naraščajem, mladci in Orli; nato skupina 32 pevcev moškega zbora, nato vrsta prekrasnih vencev, ki jih je nosilo do 40 belooblečenih deklic Marijinega vrtca; potem duhovščina, 48 po številu; trije so morali žalibog pred pogrebom oditi. (Če bi ne bilo v sosedni dekaniji Novacerkev sv. birme in v sosedni dekaniji Šmarje dekanijske konference, bi bilo duhovnikov gotovo 65 do 70.) Krsto so nosili občinski odborniki in moške iz Apostolstva mož. Za krsto so korakali oba župana, odborniki, zastopniki uradov in osebni prijatelji pokojnega. Nazadnje je sledila zastava žen z nepregledno vrsto ženstva.

Nepopisno lep je bil prizor na pokopališču. Na novem delu pokopali-

šča, desno od novega križa, si je izvolil pokojni gospod Janez svoj grob. Na levi strani počiva njegov najljubši prijatelj, bivši teharski nadučitelj Lovro Šah, poleg tega pa župnikov oče Luka. Tik za križem je živa meja in za njo, na pobočju hribčka svete Ane, se je zbrala vsa šolska mladina. Za mladino še višje je čakala velika množica ljudstva in nad vso to množico je gledala navzdol cerkvena sv. Ane. Okoli groba, ki je bil ves v cvetju, pa se je zgrnila vsa množica pogrebcev z zastavami v polukrogu.

Kakor mogočen ljudski tabor bilo je verno teharsko ljudstvo pri slovesu od svojega dušnega očeta. Turobno in otožno je donel glas g. opata Juraka iz Celja, odmev globoke žalosti za pokojnim tovarišem, ki ga na splošno ni drugače klical kot »naš Janez!« Pretresljivo so se razlegali akordi žalostinke »Z Bogom naš prijatelj blagi« in »Vigred se povrne.« In položili so gospoda Janeza v cvetje, ki ga je tako zelo ljubil, saj je že nekdanj kot teharski kaplan dal narediti okoli kaplanije in okoli cerkve prekrasne gredice, na katerih še danes rastejo njegove najljubše cvetice in cvetoči grmovi, katere je sam pomagal saditi. In zato lahko trdno upamo, da je bil tudi sam kot duhtenča cvetka presajen v nebeški vrt in tam »vivit cum Christo in aeternum — živi s Kristusom na vekomaj.« — P. Vesenjaj.

Dijaški dom in mladina v Ptuj.

Javnosti je vse premalo znano, da se v Ptuj nahajata dva vzgojevalna zavoda, ki po svojih prostorih in notranjem ustroju lahko konkurirata z vsakim zavodom te vrste. To ji Dijaški dom, ki služi kot zavod za dijakke ptujskih šol in ki ima prostora za 100 gojencev, ter dekliški zavod Mladika, v kojem se v letošnjem letu poleg internata uvede tudi meščansko-gospodinjstva in kmečko-gospodinjstva šola in ki ima prostora za 80 gojenk.

mislekov, da ne bi obiskal trškega sodnika in njegove žene Elizabete. Mudil se je prvokrat dalje časa v tej hiši in ponavljal svoje obiske vsak teden.

Da to ni ostalo prikrito drugim tržanom, je razumljivo, saj v tako malem trgu so zvedeli kmalu vsi, kaj ta ali oni dela in kam hodi, saj zvečer je že vedela vsaka gospodinja, kaj je njena sosedka opoldne skuhala in katerega sosedka je popoldne obirala, ko je zbirala zelenjad na svojem vrtu.

Posebno pobožni Katarini Nürnberger se je kadilo to pod nos. Da se upa katoliški župnik sploh v protestantsko hišo in se tam celo dalje mudi, ji je bilo nekaj popolnoma nerazumljivega.

Imela pa je ženka navado, da si je takoj, ko je prišla iz cerkve, dala prinesti iz kleti v ročki dobrega vina, katerega si je vlivala v mali piskerček, prigriznila kos belega kruha in obirala vse sosedinje in sosede po vrsti. In gorje, če je slišala, da je bil župnik zopet pri trškem sodniku Pernhardu na obisku.

Tedaj se ji je pordečil obraz kakor puranu in posamezne, že malo sive brke pod nosom in na dobro rejeni bradi so se postavile po koncu,

še en krepk požirek iz piskerčka, ali celo dva, in nato se je vlila ploha iz širokih ust ter Sodom in Gomora črez župnika, ki je zgubil v njenih očeh vso spoštovanje, češ, nič ni boljši kakor najslabši protestant.

»K nam ne pride, ta ošabnež, saj bi mu tudi postregla, komaj enkrat je bil, a še tedaj se je držal, kakor bi bila vsaka jed prismojena in vino prekislo, tam pri tistem luterancu pa pije tisto kislico iz Porčiča, mojega vina iz Zavrha in Vinčke gore pa še ne poskusi, naj ga bes plentaj, to ni naš župnik, naj gre med tiste krivoverce.«

In zopet je dvignila piskerček, napravila krepk požirek ter nadaljevala, obrnivši se k svojemu možu Cahariju, ki je prišel iz druge sobe ter miril svojo ženo:

»Ti si cerkveni ključar, ti moraš napraviti red, kaj takega naša župnija ne more in ne sme trpeti, to je pohujšanje, pri škofu ga zatoži, da odstavi tega predikanta, drugače nisi moj mož, ali si razumel?«

Udarila je z roko po mizi s tako silo, da je piskerček z vinom vred odskočil in se prevrgel, pri čemur se je razlil ostanek vina po tleh.

»Nikar ne bodi tako huda, ljuba Katarina,« jo miri mož, »saj do sedaj še ni storil nič nepra-

Plakate
za veselice in prireditve naročajte
v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Dijaški dom obstoja že od leta 1900 ter stoji čeli čas svojega delovanja na vrhuncu. V zavodu imajo gojenci popolno oskrbo, zadostno in dobro hrano, nadzorstvo in pomoč pri učenju ter imajo ob enem priliko se izobraževati v glasbi in drugih veščinah. Gojencem je na razpolago velik gledališki oder, zavodov orhester, obsežna knjižnica, popolna radio-postaja, bilard, obsežno lastno igrišče ob Dravi itd.

V letošnjem letu se je nahajalo v zavodu 75 gojencev, od teh je posešlo realno gimnazijo 57 ter meščansko šolo 18. Gimnazijci so, izvzemši dveh, vsi povoljno zaključili šolsko leto. Znižanje hranarine je imelo 18 gojencev, 1 pa je bil brezplačno. Hranarina se bo tudi letos pridnim gojencem, posebno v višjih razredih izdatno znižala.

Pripomni se tudi, da obstoje že od maja t. l. zelo ugodne železniške zveze, tako da lahko starši svoje otroke tudi iz oddaljenih občin pošiljajo v ptujsko gimnazijo. Za te dijake bo s prihodnjim šolskim letom možnost podana, da dobijo v Dijaškem domu opoldne hrano ter da se jim da prilika učenja pod nadzorstvom od oddoda popoldanskega vlaka.

Zavod Mladika, ki se nahaja v lepih in modernih prostorih, prevzame s prihodnjim šolskim letom č. šolske sestre iz Maribora. V zavodu bo kmetijska in meščanska gospodinjstva šola za deklice nad 14 let in internat za gojenke obeh gospodinjstev, kakor tudi za učenke, ki obiskujejo mestne šole (meščansko šolo, gimnazijo). Zavod, ki je opremljen popolnoma moderno z vsem inventarjem, bode tudi nudil priliko za učenje ročnih del, glasbe in tujih jezikov. Prijave sprejemajo šolske sestre v Ptuj.

Koroško orlovsko okrožje v Slovenjgradcu.

Naše vrlo koroško orlovsko okrožje priredi svojo običajno vsakoletno o-

krožno prireditev v nedeljo, dne 19. t. m. v Mežici s prav pestrim sporedom. Dopoldne ob pol devetih sprejem članov in gostov v Mežici. Ob 9. uri skušnja za popoldanski telovadni nastop, nato obhod. Ob pol 11. uri cerkveni govor in slovesna sv. maša. Popoldne ob dveh slovesne večernice. Ob treh je javni telovadni nastop članov, članic in obojega naraščaja na vrtu g. Vivota v Mežici. Po telovadbi je prosta zabava na vrtu zraven telovadišča. Pri prireditvi igra domača rudniška godba iz Mežice. Za polovično vožnjo po železnici smo zaprosili in upamo, da bo prošnja ugodno rešena. Od Prevalj do Mežice in nazaj bo za udeležence brezplačno na razpolago rudniška železnica iz Mežice. Ker je to prva orlovska javna prireditev v Zgornji Mežiški dolini, je opaziti zanj precejšnjega zanimanja in je upati, da bo kakor ona lansko leto na Muti prav dobro izpadla. Zlasti kažejo precej zanimanja za to prireditev naši nasprotniki, ki jih je v Mežici precej in ki še takih prireditev, kakor so orlovske, videli niso. Tega tudi ne smemo pozabiti povedati, da tudi naši ljudje kažejo mnogo zanimanja za to prireditev, posebno tisti, kateri imajo svojo mladino včlanjeno v orlovskih odsekih, zlasti tisti v Mežici, ki je še komaj 1 leto dni star odsek, da vidijo delo, ki ga orlovstvo vrši in kaj so se že vse njihovi sinovi v teku enega leta naučili, odkar so pri Orlu. Kakor že prej omenjeno, je v Mežici še mlad odsek, ki pa je kljub vsem težavam, v katerih se nahaja z ozirom na to, da se nahaja med hudimi nasprotniki, lepo razvija in je pokazal že to kratko dobo svojega obstoja lepe uspehe zlasti s tem, da je pri letošnjih tekmah dosegel prvo mesto v okrožju, tako da ga imenujemo tukaj: druge Jesenice.

Da se ugladijo njegove težke razmere, to je za odsek Mežica, kakor i za sosednji odsek Črna, ki živi istotako tudi v težkih razmerah, pa tudi

na odsek Prevalje ne smemo pozabiti, ki ima istotako tudi težke čase, odkar se je s preselitvijo Mohorjeve tiskarne preselilo tudi najboljše članstvo tega odseka v Celje, je okrožje sklenilo, da priredi letošnjo okrožno prireditev v Mežici kot središču teh treh omenjenih odsekov.

Vsled tega vabimo vse prijatelje orlovstva od blizu in daleč, predvsem iz Mežiške, Mislinjske in Gornje Dravinjske doline, pa tudi iz Maribora in Celja in drugih krajev, da se udeležijo okrožne orlovske prireditve v Mežici. Za ta dan naj se vsak potru-di in si vzame čas in se naj poda v Mežico, na naš lepi orlovski dan. — Nikomur ne bode žal, ako si bo privoščil lepega in krasnega zaužitka orlovske prireditve. Povabili bi tudi tiste, ki bi radi bili šli in ki so hoteli iti dne 1. julija v Ljubljano na Stadion, pa iz kateregakoli razloga niso mogli iti, da pridejo ta dan v Mežico, da tukaj vidijo vsaj nekaj tistega lepega, kar bi morali videti v Ljubljani. Zatorej vabimo Vas vse prijatelje orlovstva, da pridete v nedeljo, dne 19. avgusta 1928, v Mežico! Ne bode Vam žal! Na svidenje v Mežici! Bog živi!

Organistovske zadeve.

Ker dohajajo Društvu organistov vedno znova vprašanja glede pokojninskega zavarovanja, n. pr. koliko mora plačevati cerkev, koliko pa organist, dalje koliko potem dobiva zavarovanec letne rente, je društvo založilo tabele, iz katerih je vse točno razvidno, n. pr. na podlagi napovedanih dohodkov je razvidno, v kateri razred spada, koliko se plačuje v tem ali onem razredu, koliko plača službodajalec, koliko nameščenec ter kakšno rento dobiva vpokojenec, oziroma vdova in otroci. Takšno tabelo na željo pošljemo vsakemu, kdor pošlje v znamkah 2 Din (1 Din za odgovor in 1 Din za tabelo).

ŠIRITE »SLOV. GOSPODARJA«!

vilnega naš župnik; seve, prav ni, da gre večkrat h trškemu sodniku, a drugače še nisem nič hudega zapazil.«

»O vi moški vedno držite skupaj, le zavarjaj ga, ti tudi nič ne boš videl in čutil, dokler te ne bo kdo s kolom udaril po glavi, potem pa je že prepozno, protestantovsko seme bo šlo sedaj v klasje.«

»Mislim, da še ni tako nevarno,« miri Caharija svojo ženo, »sicer pa bom strogo pazil, če bi bilo župnikovo ravnanje sumljivo.«

S tem se poslovi od svoje žene, češ, da ima nujne posle pri trškem sodniku. V resnici pa mu je bilo na tem, da pride iz območja gibčnega jezika svoje žene, ki je v tem položaju posegala v delokrog, ki je pristojal edino le njemu. —

Župnik Morenus je dobil že na dan umeščenja jasno sliko, kakšno je naziranje tržanov v verskem oziru. Na eni strani strogo katoliška stranka, njej na čelu cerkveni ključar Caharija Nürnbergger; na drugi protestanti z Maksom Pernhardom kot vodjem.

Le-ta je bil mož prikupljive osebnosti, prijazen, a ob enem resen. Potoval je dosti po svetu, bil na Francoskem in v Švici ter mnogih drugih krajih, ter videl, kako se tam umno gospodarji.

Zato je imel doma vzorno gospodarstvo in je dal tudi sosedom rad nauke ter jim pomagal, kjer je bila potreba. Tako se je zgodilo, da je bil priljubljen pri vseh tržanih in so ga tudi na dan Sv. Tomaža leta 1598 izvolili za trškega sodnika.

Ta dan je bil že od tega časa, kar je postal kraj Sv. Lenart trg in sicer pod cesarjem Friderikom III., določen za izvolitev trškega sodnika ter drugih odbornikov, ki so imeli vsak svoj delokrog. Tako je bil eden določen za pregledovalca mesa, drugi pravilne mere in teže peciva, tretji je nadzoroval, da so bili vsi dimniki osnaženi, četrty je pazil, da je bil po trgu po noči in po dnevu red in se ni razsajalo v pozni uri po trgu, ko so sladko spali mirni vaščani.

Pernhard, ki je bil ob enem bogat, je bil mož na mestu. Vedel je spretno voditi posle trškega sodnika, bil je strog, a ob enem pravičen in tako je dobil ugled in spoštovanje pri vseh in tržani so mu popolnoma zaupali. Četudi je bil po veri protestant, tako ni nasprotoval katoliški veri, da je zahajal celo v cerkev in postal zato priljubljen tudi pri tistih, ki so drugovernike gledali po strani.

(Dalje bo sledilo.)

Če hočeš vedeti, kaj je dom, kupi si lepo povest »Dom«, ki kaže kmetijsko življenje v severnih krajih. Naroča se v Cirklovi tiskarni in stane: broš. 22 D vezan 35 D.

Dom

Najvarneje in najugodnejše se nalaga denar pri pupilar. zavodu, ki obstoja že 64 let

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

v Celju, Krekov trg (v lastni palači pri kolodvoru)

Prihrankom rojakov v Ameriki, denarju nedoletnih, ki ga vlagajo sodišča, ter naložbam cerkvenega in občinskega denarja posveča posebno pažnjo.

Za hranil. vloge jamči poleg premoženja hranilnice

še mesto Celje

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnica daje posojila na zemljišča po najnižji obrestni meri. — Vse prelože rešuje brezplačno.

Zadružna gospodarska banka d.d.

Podružnica Maribor

V lastni novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškanske cerkvice. — Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. — Najvišje obrestovanje vlog na vknjižbe in v tekočem računu.

Pooblaščen prodajalec srečk drž. razredne loterije.

**Vaš denar
ima pri meni
večjo vrednost!**

Vi kupite pri meni po zelo zmernih cenah prav dobro blago. Počastite me s svojim obiskom in pretehtajte sami resničnost gornje trditve!

Kolarič Franc,
trgovina, APAČE

668

Največja izbira
vsakovrstne svile

že od Din 24.— naprej
84 se dobi pri

L TRPINU

Maribor, Glavni trg 17

Za Birmo! Blago, obleke vseh vrst kupite najugodnejše v trgovini Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. Oglejte si zalogo! Nakup jajc, masla, putra, zabele, suhih gob ter vseh poljskih pridelkov. 803

Borovnice

plačuje najbolje Podravska Industrija sadnih izdelkov, Maribor, Trubarjeva ulica 8. 758

Češko sukno kupite najceneje

pri tvrdki

ALOJZ DROFENIK - Celje

samo Glavni trg 9

OSTANKI ZA POLOVIČNO CENO

557

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Do sedaj najcenejša tvrdka v državi!

Skladšče: Meinel & Herold
Tovarna glasbil, gramofonov in harmonik.
R. LORGER, MARIBOR, št. 106-A.

Violine od Din 95.— d. Ročne harmonike od 85.— Tamburice od Din 98.— d. Gramofoni od 345.— Zahtevajte naš veliki katalog, katerega vam pošljemo brezplačno. 769

Na drobno!

Na debelo!

Zelevznina

Anton Brenčič

v Ptuj-u

priporoča svojo bogato zalogo hišnih in gospodarskih potrebščin 806 ter vsakovrstno orodje za obrt.

Ugodne cene.

Točna postrežba.

Vreče za hmelj

pro m od Din 7.50 naprej kakor tudi veliko izbiro vsakovrstnega stofa v brezkonkurenčnih cenah priporoča manufakturna

veletrgovina **ANTON MACUN**

Gosposka ul. 10 - Maribor - Gosposka ul. 10
912

Bolani na pljučah!

Tisoče že ozdravljenih!

Zahtevajte takoj knjigo o moji

Novi umetnosti prehranjevanja, katera je že mnoge rešila. Uporablja se lahko pri vsakem načinu zdravljenja, in pomaga bolezen hitreje premagati. Telesna teža se poveča in pljuča polagoma zapnenijo.

Resni možje

zdravstvenega znanja potrjujejo izvrstnost moje metode ter jo radi uporabljajo. Čim prej začnete s tem prehranjevanjem, tem bolje je.

Popolnoma zastoni!

dobite mojo knjigo, iz katere izveste mnogo koristnega znanja. Ker pa moj založnik samo **10.000 knjig zastoni**

razpošilja, pišite takoj, da boste tudi Vi med tistimi srečnimi prejemniki.

GEORG FULGNER, Berlin - Neuköln,
Ringbahnstrasse 24, Abt.: 624. 949

Parni mlin in žaga

Kaniža pri Pesnici zmelje in zamenja vsakovrstno zrnje pod najugodnejšimi pogoji. Kupuje se vse vrste zrnje po dnevni ceni. Cenj. občinstvu se priporoča

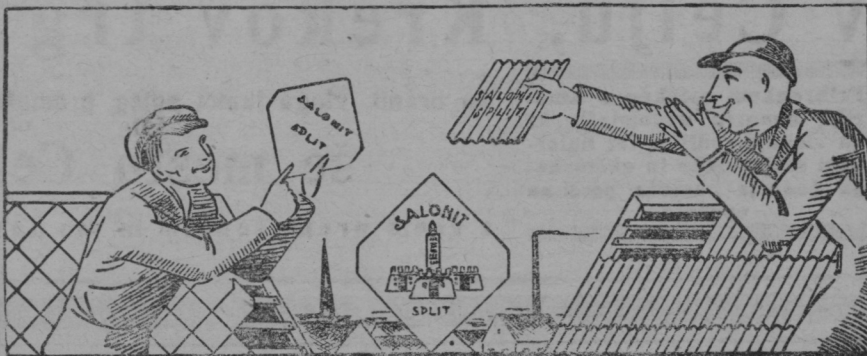
Franz Ehrlich in sinovi

927

„SALONIT“

Ia. azbest — cementni — škrlj
Najboljši material za pokrivanje streh

883

„SPLIT“

anonimno društvo za cement portland
(Tovarna v Solinu pri Splitu)

Ljubljana

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Stolna ulica 6 r. z. z. n. z. Stolna ulica 6

Obrestuje hranilne vloge
brez odpovedi po 6%₀

na trimesečne odpovedi po
7½

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri LJUDSKI POSOJILNICI V CELJU

REGISTROVANI ZADRUGI Z NEOMEJENO ZAVEZO

v lastni hiši, Cankarjeva ul. št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog nad
Din 60.000.000. — Posojila
na vknjižbo, poročstvo ter
zastavo pod najugodnej-
šimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-
sestnikov z vsem svojim premoženjem. Vsled tega
jamstva so hranilne vloge pri tem zavodu najbolj varno naložene

Kmeti posestniki,
Ljudska posojilnica je Vaš
zavod. Poslužujte se ga!